

2022

Ett år med trä- och
möbelindustrin

VD HAR ORDET

I februari invaderade Ryssland Ukraina och det största kriget i Europa sedan andra världskriget bröt ut var ett faktum. Ett omänskligt mänskligt lidande pågår fortfarande. Som en konsekvens av bland annat detta, och under påverkan av rusande energipriserna, steg inflationen och räntorna snabbt. Människors konsumtionsutrymme minskade i takt med att osäkerheten ökade. Förutsättningarna för alla konsumentnära företag, bland andra TMF:s, ändrades fort och efterfrågan sjönk. En annan konsekvens var Sveriges ansökan om medlemskap i NATO efter en blixtnsabb politisk förflyttning. Man kan konstatera att vi fick ett helt annat 2022 än vad någon hade räknat med. Det har påverkat företagen, men även TMF:s verksamhet.

I oroliga tider är det viktigt att höja blicken och fokusera framåt. Att med påverkansarbetet förflytta och förbättra förutsättningarna för medlemsföretagen. Att arbeta för att ta bort onödig reglering som försämrar konkurrenskraften blir bara viktigare. Att dessutom få politiken att inse att sämre tider är utmärkta tider för reformarbete och medverka till att företag ges bättre förutsättningar, och kortare startsträcka att ta sig ur en konjunkturbedgång är något vi arbetat intensivt med under verksamhetsåret. Det är ett led i vår förflyttning från att vara en ren serviceorganisation till att bli mer av en påverkansorganisation.

Under året har dessutom en ny regering ur en ny politisk konstellation tillträtt vilket skapat nya möjligheter, men också nya utmaningar. Ett allt större engagemang i Bryssel har under året krävts för att stötta våra medlemsföretag samt påverka utformningen och förekomsten av regler. Stora insatser har också gjorts för att stötta företagen i energifrågan som slagit hårt mot industrin. Obegränsad tillgång till billig och stabil energi som tidigare var en självklarhet är i dag ett minne blott. Att få politiken att komma med lösningar på både kort och lång sikt är ett arbete som varit och är en viktig del av vår verksamhet.

För vårt uppdrag är att tillvarata medlemmarnas gemensamma intressen och att företräda dessa i förhållande till beslutsfattare på olika nivåer. Det gör vi bland annat i rollen som arbetsgivarorganisation där stor kraft har ägnats åt att företräda medlemmarna i neddragningstider, men också genom att medverka i träffande av ett nytt huvudavtal.

I uppdraget ligger också vårt bransch- och näringspolitiska arbete. Fokus under verksamhetsåret har bland annat legat på den fortsatta hållbarhetsresan. Skärpta miljökrav och obligatoriska miljömärknings-system sköljer över medlemmarna i en takt som är svår att hantera. Här har TMF en viktig roll i att utbilda och stötta. Det är också en

konkurrenskraftsfråga där våra medlemsföretag är väl positionerade och rustade för att möta hårdare krav, inte minst i offentlig upphandling, och har stora möjligheter att vinna större marknadsandelar. Men då måste kraven vara klokt utformade och hanterbara i verkligheten.

Trä, och därmed de flesta av våra medlemsföretags produkter, är ju svaret på många av samtidens utmaningar. Jag tror att vi alla är överens om att vi står inför stora utmaningar. Men jag känner stor tillförsikt att det också är vi som sitter på lösningarna. Det är företagen som tillverkar hållbara produkter av hållbara material som leder vägen. Det

är trots allt företag och företagande som genom tiderna alltid sett till att lösa vår tids största utmaningar.

Jag träffar varje vecka företag som drivs av innovation och den gröna omställningen. Våra medlemsföretag

jobbade trots allt hållbart och effektivt innan begreppet hållbarhet ens existerade. Det saknas inte drivkrafter, men bättre förutsättningar behövs från politiken. Inte minst för att få politiken att förstå att företagen är lösningen, inte problemet. Det visar inte minst hanteringen av skogsfrågan, i Sverige och inom EU, som TMF engagerat sig alltmer i. Medan företagen gasar, bromsas utvecklingen in av politiska beslut och brist på kompetens. Det handlar om allt från att lösa kompetensbrist till att skapa bättre möjligheter att leda klimatomställningen och minska regelbördan för företag.

Även om tiderna varit tuffa under 2022 behöver vi också glädja oss åt framgångar; oavsett om det handlar om föreslagna reformer och regelförbättringar i byggande, ökad möbelexport eller viktiga genombrott i kompetensförsörjningsfrågan, och framför allt låta den stolthet som företagande alltid levererat ge hopp om att vinden vänder. För vinden vänder alltid och i den stunden är TMF:s medlemmar unikt positionerade. De allra flesta tycker om det företagen producerar, de allra flesta vill bo i det som produceras. Vi på TMF är stolta över att få förvalta medlemsföretagens förtroende.

David Johnsson
Vd, Trä- och Möbelföretagen

Joakim Ivarsson, Linus Blom,
och Albin Aronsson tog över
företaget för tre år sedan.

När special blev standard

För drygt tre år sedan tog tre anställda över familjeföretaget Vimmerbyhus. Och företaget står än så länge emot i en utmanad trähusindustri med lågkonjunktur, minskade ordergångar samt flera varsel och personalminskningar. Genom en vinnande och snabbfotad flexibilitet

- Vi lade om helt. Kunden ska i princip kunna komma med en servettskiss.

TEXT: GABRIELLA MELLERGÅRDH
FOTO: JONAS LJUNGDAHL

Stämningen är nästintill uppsluppen när de tre ägarna tar emot i Vimmerbyhus lokaler.

- De har säkert redan satt rubriken: "Pojkarna som blev män på tre år", säger Joakim Ivarsson med glimten i ögat.

Linus Blom och Albin Aronsson skrattar åt kollegan och själv drar Joakim också på smilbanden åt den fiktiva löpsedeln – även om det ligger ett visst mått av sanning i rubrikförslaget.

- Det känns faktiskt lite så, förklarar Joakim Ivarsson. Vi kastade oss in i det här utan att ha så stor erfarenhet av att driva företag och utan att känna varandra så väl.

- Men vad skönt det är att vara tre ändå. Man har alltid någon att bolla med, säger Albin Aronsson. Linus Blom konstaterar:

- Vi har så olika egenskaper. Jag sålde mycket hus, du var byggnadsingenjören. Han nickar mot Albin Aronsson.

- Och du var inte så gråhårig för tre år sedan, fortsätter Linus med ett garv, vänd mot Joakim Ivarsson.

Jo visst ligger det en styrka i att tre personligheter, med olika kompetenser, samarbetar när man får möjlighet att ta över ett anrikt familjeföretag som småländska Vimmerbyhus. Historien börjar redan på 1930-talet då grundaren Runar Carlenskog inleder sin verksamhet med handel av timmer och skogsråvaror.

För att själv kunna förädla trävarorna startar Runar ett sågverk på 1940-talet. Själva grunden till det som idag är Vimmerbyhus läggs 1955 genom förvärvet av en lådfabrik som tillverkar ölbackar, potatis- respektive sockerlådor. Här påbörjas resan med hustillverkning och en verksamhet som utvecklas till att stå på tre ben; takstols-tillverkning, en byggvaruhandel, och med hjälp av alltmer moderna metoder och tekniker, så småningom tillverkning av lösvirkeshus till prefabricerade huselement och försäljning av monteringsfärdiga trähus. Sonen Ove Carlenskog fortsätter att utveckla varumärket Vimmerbyhus men när det närmar sig generationsskifte saknas arvingar. >>

Från att ha tillverkat mest åt större bolag, lade man om produktionen till att satsa mer på privatpersoner.

2017 beslutar sig Ove för att sälja bygghandeln.

– Och två år senare sålde han Vimmerbyhus till oss. Ove värnade om varumärket och ville att det skulle fortsätta att drivas här i Vimmerby, men hela verksamheten gick in i något slags pausläge under försäljningen när inget hände. Under den tiden gick vi alla tre och funderade på att kanske ta över, och när vi pratade med varandra insåg vi att vi alla tänkt samma sak, berättar Linus Blom.

Joakim, Linus och Albin hade då inte arbetat i företaget mer än ett par år och Joakim Ivarsson var ny-tillträdd vd. Men den unga trion kände starkt att Vimmerbyhus hade en inneboende potential.

Man var också överens om behovet att skruva både på kundlöfte och strategi för att nå ut på marknaden med full kraft.

– På husmarknaden har det varit en tydlig

trend att jobba mer och mer mot kataloghus. De stora hustillverkarna standardiserar mer och mer, konstaterar Joakim Ivarsson. Och även Vimmerbyhus hade kataloghus.

– Men vi sålde dem inte och därför utvecklade vi dem inte heller, säger Linus Blom.

Krutet de senaste åren hade mest lagts på större projekt med bostadsrättsföreningar och företag som kunder. Bara cirka 20 procent av försäljningen låg på privatmarknaden.

– Men vi lade om strategin helt och valde att göra tvärtom. Vi ville utgå

från kundens önskemål, så att kunden i princip ska kunna komma hit med en skiss på en servett och vi kan rita och designa utifrån det. I dag har vi

omvända förhållanden där 80 procent av försäljningen av villor, parhus och sommarstugor går till privatmarknaden, säger Joakim Ivarsson.

"När vi pratade med varandra insåg vi att vi alla tänkt samma sak."

När det gäller dotterbolaget, varumärket Carlenskogs takstolar, som trion också tog över, har man även där valt en omvänd strategi.

– 2019 gick försäljningen av takstolar framför allt till privatpersoner, men här jobbar vi idag med flera av landets större aktörer och projekt som ger oss större volymer.

Försäljningen av takstolar har mer än fördubblats sedan man valde att rikta in sig på större projekt och färre kunder. Därför har produktionen taktat upp och går idag i tvåskift. Dessutom har man precis startat en ny fabrik där tillverkning kommit i gång under oktober.

Valet att låta Vimmerbyhus satsa mer på kundunika byggnationer visade sig vara helt rätt drag på en privatmarknad där coronapandemin bidrog till att flyttlassen gick från storstad till landsbygd. Dessutom, förklarar Albin Aronsson, är själva husfabriken perfekt anpassad för att bygga kundanpassat:

– Produktionen är skraddarsydd för att vara flexibel. Vi är väldigt duktiga på att ställa om. Detta var något vi ärvde när vi

tog över – en extremt bra produktion – och därifrån har vi kunnat utveckla vår försäljning.

Där andra husfabriker jobbar med spikportaler och produktionslinor som maximerar produktionen utifrån fasta modulmått så har Vimmerbyhus valt att göra special till standard.

– Vi kan göra väggblock som är upp till 3,2 meter höga utan att det påverkar produktiviteten negativt. Det är en småländsk inställning, man spottar i näven och löser problemen – och man hjälps åt. Det är en inställning som sitter i väggarna, säger Albin Aronsson.

Här i husfabriken produceras i genomsnitt mellan 50 och 60 enheter per år, det vill säga ungefär en standardvilla - med kapacitet att gå upp till 80–85 enheter. Sedan semestern har man gått upp i tvåskift för att möta efterfrågan på kundunika hus.

– Vår stora styrka är personalens kompetens och yrkesstolthet. När vi rekryterar är det yrkeskompetensen vi söker, för här bygger vi olika varje dag, säger Joakim.

I likhet med flera husföretag har dock Vimmerby behövt varsla (mars-2023) på grund av bristande ordergång.

Omsättningsökning – 10 procent per år – är för närvarande också ett dåligt mått på tillväxt, konstaterar Linus, eftersom en stor del ligger i ökade materialpriser. Och här kommer vi in på utmaningarna som Vimmerbyhus har att hantera, liksom alla andra kollegor i branschen. Försenade leveranser och skenande materialpriser skapar problem för alla. Ingen är starkare än sin svagaste länk.

– Ett hus är ganska produktkrävande. Vår inköpsavdelning har fått ställa om vad gäller ledtider och leveranstider, men vår framgångsfaktor har legat i att vi är små och ganska snabbfotade, förklarar Albin Aronsson.

Osäkerheten i leverantörsledet är fortfarande en stor utmaning liksom energipriserna som gör att vissa leverantörer tvingas pausa verksamheten när man inte längre har råd att köra maskinerna – vilket i sin tur förstärker leveransproblematiken. Lägg därtill Rysslands invasion av Ukraina.

Så hur hanterar man hög efterfrågan men bristande tillgång? Joakim Ivarsson svarar:

– Vi har lösningsorienterade leverantörer och även våra kunder är öppna för andra alternativ. Det finns en stor förståelse för att tänka andra lösningar än det där ekgolvet.

– Samtidigt, fortsätter Joakim, är det ju inte roligt att behöva ringa och säga till kunden att du inte kan få exakt det där du vill ha. Det är ju ändå livets största investering.

Att köpkraften står inför rejäla utmaningar framåt är ändå ett faktum. Konjunkturen vänder neråt, inflationen skenar och räntorna stiger.

– Allt det som händer i omvärlden avgör vilka strategiska steg vi måste ta framåt, men vi måste hålla i vårt engagemang, ta det till nästa steg och fortsätta att utveckla Vimmerbyhus framåt så att vi inte blir passiva ägare. Konjunkturen kommer att gå ner, men det kommer fortfarande att byggas hus och här gäller det för oss att hitta rätt nisch, konstaterar vd Joakim Ivarsson.

Till exempel ökar efterfrågan på energi-effektiva hus. För några år sedan försökte Vimmerbyhus att lägga till solceller som standard vid nybyggen. Då var marknaden inte mogen för det.

– Idag är det ett helt annat läge, förklarar Albin Aronsson.

Det stora problemet, menar Linus, är att det under lång tid varit allt för billigt att köpa hus. En "orimligt låg ränta" har gjort att drömmen om 180 kvm boyta med dubbelgarage och pool har blivit verklighet för många husköpare.

– I dag får du tänka om, kanske köpa 150 kvm, enkelgarage och vänta med att bygga den där poolen. Man får helt enkelt krympa sin dröm lite grann, säger Linus Blom.

Framför allt märker han och de två andra ägarna av Vimmerbyhus att kunden utvärderar boendekostnad på ett nytt sätt.

– Förr var frågan bara – vad kostar huset? I dag tittar våra kunder mer och mer på den totala boendekostnaden. Vi ser att fokusområden som materialpriser, ränta och energipriser kommer att behöva förändra våra produkter. ■

På Vimmerbyhus kan man göra väggblock som är upp till 3,2 meter höga.

Takstolar levereras idag mot en större kundgrupp än tidigare.

Kundanpassade lösningar är något som allt mer efterfrågas.

ARBETSGIVARSTÖD

En av TMF:s viktigaste uppgifter som arbetsgivarorganisation är att teckna kollektivavtal. I vårt dagliga arbete finns vi till hands och ger stöd till våra medlemsföretag i frågor som rör den arbetsrättsliga relationen till de anställda. Vi medverkar vid lokala förhandlingar när medlemsföretagen vill ha biträde, och om en lokal förhandling går vidare till en central förhandling är TMF part. Vi biträder även våra medlemsföretag i domstolsprocesser. Dessutom anordnar TMF löpande kurser för att öka kompetensen hos företagen.

Medlemsföretagen i TMF har tillgång till en omfattande regional rådgivningsfunktion. Genom den geografiska spridningen via våra regionkontor i Umeå, Örebro, Stockholm, Jönköping, Växjö, respektive Malmö når vi snabbt ut till våra medlemsföretag. Rådgivning inom lag och kollektivavtal är grunden för den regionala medlems servicen och de frågeställningar som ryms inom detta område har en stor spännvidd. Det kan handla om enkla frågor som kan besvaras med ett ganska snabbt telefonsamtal till mer komplicerade frågeställningar som kräver en omfattande analys eller personlig kontakt. Arbetsstättet har effektiviserats då TMF har kunnat erbjuda förstärkt stöd vid lokala förhandlingar via digital närvaro.

På vårt huvudkontor i Stockholm finns tre förhandlare som sköter de centrala förhandlingar som inkommer och som även har specialområden inom lönesättning, försäkringar och pensioner. Utöver förhandlarna bemannas arbetsgivaravdelningen av en chefsjurist, en arbetsmiljöexpert samt en expert på kompetensförsörjningsfrågor. Medarbetarna på arbetsgivaravdelningen deltar även i olika expertgrupper inom Svenskt Näringsliv, såsom pensioner och försäkringar, arbetsrättsgruppen, IA - Internationella arbetsmarknadsgruppen samt arbetsmiljögruppen. TMF ingår även i relevanta referensgrupper, tillsatta av Svenskt Näringsliv, vid utredning av kommande lagstiftning på området.

AVTAL & FÖRHANDLINGAR

2022 går till historien som det mest händelserika året i arbetsrättsens moderna historia. Sällan har det varit så många och stora förändringar i regleringen på arbetsmarknaden i Sverige. Ett nytt Huvudavtal om trygghet, omställning och anställningsskydd undertecknades på Grand Hotel i Saltsjöbaden och sjösattes den 1 oktober 2022. Målsättningen har varit att göra det lättare för företagen att ställa om, framför allt genom generösare turordningsregler, samtidigt som detta kompenseras med en ambitiös omställningsorganisation och förstärkt A-kassa.

I juni antogs Huvudavtalet mellan Svenskt Näringsliv och PTK, samt på förbunds nivå, mellan TMF och Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna. GS-facket valde däremot att inte teckna Huvudavtalet

mellan Svenskt Näringsliv och LO. När det gäller omställning för arbetare har GS och TMF i stället antagit och tecknat Kollektivavtal om omställning för arbetare.

TMF har gått ut med information i olika kanaler för att förtydliga innehållet i de kommande förändringarna till medlemsföretagen. Det har skett via TMF:s webbplats, nyhetsbrev, - samt ett webinarium.

Hösten 2022 hölls även information om Huvudavtalet i HR-nätverket (se mer under HR-nätverket).

AVTALSRÖRELSEN 2023

En stor del av 2022 har ägnats åt att förbereda avtalsrörelsen 2023. Vi har bl.a. samlat in information, synpunkter och önskemål från medlemsföretagen via enkät, konferenser och möten. Dessa har sedan sammanställts och varit underlag för de yrkanden som tagits fram och som styrelsen har beslutat om.

I december bytte TMF yrkanden med GS-facket, Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna. Två viktiga frågor för företagen har varit nivån på löneökningarna samt möjlighet till större flexibilitet när det gäller arbetstider.

EU

Lagstiftning från EU har ökat i omfattning, vilket påverkar svensk lagstiftning och vår svenska arbetsgivarmodell. TMF lägger därför stort fokus på att bevaka EU-frågorna. 2022 kom direktivet om tillräckliga minimilöner vilket skapade en debatt om huruvida EU - genom direktivet - agerat utöver sin behörighet. Direktivet ska vara implementerat i medlemsländerna senast den 15 november 2024.

Arbetsvillkorsdirektivet genomfördes i svensk rätt i juni 2022- med en betydande byråkratisering av anställningsförhållandet som följd.

Som ett ytterligare led i ökat fokus på EU-frågorna ingår TMF i samverkansgrupper inom Svenskt Näringsliv gällande internationella arbetsgivarfrågor och deltar bl.a. i IA - Internationella arbetsmarknadsgruppen. Dessutom ingår TMF i industrisamverkan kring arbetsmarknadsfrågor på EU-nivå.

TMF medverkar även i den sociala dialogen via de europeiska organisationerna CEI-Bois och EFIC.

HR-NÄTVERKET

TMF:s HR-nätverk arrangerar regelbundna träffar – tänkta att stödja HR- och personalchefer i sin arbetsgivarroll samt ge möjlighet till utbyte.

Hösten 2022 genomfördes en välbesökt träff i Stockholm tillsammans med Grafiska Företagen och Gröna arbetsgivare där TMF redogjorde för innehållet i de kommande förändringarna i LAS och Huvudavtalet. Representanter från TRR, TSL respektive Avtalat informerade om hur de nya reglerna kring omställnings- och kompetensstöd ska tillämpas. Dessutom gavs information kring kommande förhandlingsprocess under avtalsrörelsen 2023 av TMF:s förhandlingschef.

REFERENSGRUPP NORR

En viktig kontaktyta för TMF:s medlemsföretag är Referensgrupp Norr. Referensgruppen är etablerad och består av de tongivande företagen i regionen som träffas två gånger per år. Vanliga ämnen som diskuteras är avtalsvillkor som löner och arbetstider. Under hösten 2022 genomfördes en avtalskonferens med referensgruppen i Skellefteå i syfte att diskutera vilka förändringar som efterfrågas i kollektivavtalen.

KURSER

Arbetsrätt och ökad kunskap om lagar och avtal är ett av de mest centrala områden som TMF erbjuder våra medlemsföretag, och det speglas också i vårt kursutbud. Den mest grundläggande kursen är en branschspecifik utbildning som omfattar arbetsmiljö, arbetsrätt och kollektivavtal. Dessa kurser genomförs tillsammans med Grafiska Företagen och Gröna arbetsgivare.

Under 2022 erbjöd vi tre tillfällen med grundutbildning. I juni hölls kursen digitalt och vid resterande tillfällen i Malmö respektive Stockholm.

Ambjörn Wahlberg
Företagsrådgivare/regionansvarig
Malmö

Det som gör vårt arbete så meningsfullt och roligt är utan tvekan kontakten med alla företag och företagare, små som stora, i allehanda branscher över hela landet.”

Vad var det viktigaste som präglade 2022 inom ditt område?

– När vi lämnade 2021 så var förhoppningarna stora att konsekvenserna av pandemin sakta men säkert skulle klinga av och att 2022 skulle präglas av lite efterlängtat normalitet. Så blev det som bekant inte. Det ska dock sägas att de farhågor som vi inom arbetsgivarstöd hade – om att själva pandemin skulle innebära stora ekonomiska svårigheter och att neddragningar skulle komma redan 2020–2021 – inte realiserades, tack vare en snabb och resolut insats med stöd vid korttidsarbete. Mot denna bakgrund fanns det därför stora förhoppningar om att även detta år skulle kunna bli bra och framgångsrikt. Vi inom arbetsgivarstöd påbörjade planeringen inför den kommande avtalsrörelsen, vi fortsatte att utveckla kursutbudet för att fortbilda våra medlemsföretag och vi utbildade oss själva i de stora förändringarna inom arbetsrätten, som äntligen efter många års förhandlande skulle komma på plats. Så kom Rysslands angreppskrig, en stor och dystur filt över det mesta men ändå tuffade det på ganska hyggligt utan några större neddragningar åtminstone fram till sommaren.

– Under sommaren och hösten såg vi dock tydliga tecken på att något höll på att hända. Den höga inflationen, som inte ville ge med sig, tvingade Riksbanken att i väldigt snabb takt höja styrräntan vilket fick omedelbart genomslag på folks konsumtionsmönster och resulterade i en tydlig inbromsning främst relaterat till småhus- och byggsektorn. Under slutet av hösten kom ett stort antal varsel och efterfrågan på förhandlingshjälp och arbetsrättslig rådgivning ökade kraftigt.

Vad ser du fram emot 2023?

– 2023 har dessvärre förutsättningar att kunna bli ett mycket tufft år för många företag. En ljusglimt är att de förändringar inom arbetsrätten som kom på plats den 1 november 2022 ger väsentligt bättre förutsättningar att kunna bibehålla den nödvändiga kompetens som gör att det går att stå rustad när det vänder. För vänder gör det, det har historien lärt oss.

– 2023 blir också ett år med nytecknade kollektivavtal som innebär informationsinsatser och möjligheten att få åka ut och träffa företagen. För det som gör vårt arbete så meningsfullt och roligt är utan tvekan kontakten med alla företag och företagare, små som stora, i allehanda branscher över hela landet. Att en krispig höstdag, när den första snön ligger som en tunn hinna över grusplan, parkera bilen och i snickeriet mötas av en doft av kokkaffe och sågspån eller att tidigt en sommarmorgon komma över krönet till Brösarps södra backar och bländas av en sol som får Hanöbukten att explodera i guldgula nyanser, ger en enorm energi i arbetet.

– Alla vi förhandlare, rådgivare och experter står redo att kunna bidra till er framgång så tveka aldrig att slå en signal oavsett om frågan är stor eller liten. Vi finns här för er!

ARBETSMILJÖ

Arbetsmiljö, säkerhet och hälsa är ett viktigt område för våra medlemsföretag. Många behöver stöd och råd när det gäller det generella arbetsmiljöarbetet på företaget, men det kan också handla om specifika frågeställningar. Under 2022 har det bland annat rört arbetsanpassning, utbildning av skyddsombud och riskbedömningar av olika slag.

En annan angelägen fråga gäller lagstiftningen om certifiering av pannoperatörer som var planerad att träda i kraft den 1 december 2022. Efter ett intensivt påverkansarbete, inte minst från TMF tillsammans med GS-facket, har Arbetsmiljöverket beslutat att göra en översyn av reglerna gällande certifieringskravet och flyttat fram datumet då det ska träda i kraft - till den 1 december 2025. Påverkansarbetet, tillsammans med GS, fortsätter framöver där ambitionen är att försöka få bort kravet på certifiering helt. TMF arbetar även mycket med att påverka EU, Sveriges regering och riksdag samt olika myndigheter gällande enkla och tydliga regler på arbetsmiljöområdet. Under 2022 har TMF, tillsammans med övriga organisationer inom industrin, deltagit på samrådsmöten med Arbetsmiljöverket där vi löpande lämnat synpunkter på de föreslagna regelförändringarna som ska beslutas hösten 2023 och därefter träda i kraft hösten 2024. Ett gemensamt remissvar, tillsammans med Svenskt Näringsliv, lämnades in hösten 2022. Parallellt genomför Arbetsmiljöverket ett arbete med att se över och utveckla stöd och vägledning om reglerna och att digitalisera dem. Det handlar om ett omfattande arbete med att ändra regelstrukturen – från 67 nuvarande föreskriftshäften till 15.

MASKINKÖRKORTET

Maskinkörkortet är en webbaserad utbildning om arbetsmiljö och maskinsäkerhet. Den riktar sig till de som redan jobbar med maskiner i trä- och möbelindustrin men även dem som går en träteknisk utbildning. Maskinkörkortet omfattar både teori och praktik.

Under hösten 2022 har Maskinkörkortets frågor reviderats och synkroniserats med de förklarande teoridelarna. I dagsläget används Maskinkörkortet främst i olika trätekniska utbildningar och ett arbete har därför påbörjats för att även sprida informationen till företag i branschen - detta för att öka kunskapen om riskerna med träbearbetningsmaskiner och minska risken för olyckor.

SKYDDSNÄTET

Skydds nätet är ett nätverk där medlemsföretagen kan diskutera aktuella arbetsmiljöfrågor, dela erfarenheter, få information om nyheter och ändringar inom arbetsmiljöområdet samt praktiska tips. Under våren 2022 har Skydds nätet haft ett möte där bland annat följande frågor varit på agendan:

Arbetsmiljöverkets arbete kring regelförändringar, pågående utredningar om det regionala skyddsombudets roll samt utredningen kring sanktionsavgifter, uppföljning av återgången till kontoret efter Covid 19 samt IA- systemets användning på företagen.

TRÄ- OCH MÖBELBRANSCHENS ARBETSMILJÖRÅD (TMA)

TMA ska verka för en positiv utveckling avseende arbetsmiljö inom trä- och möbelindustrin. Rådet består av TMF samt våra fackliga motparter GS, Unionen, Sveriges Ingenjörer och Ledarna. TMA ska sprida information och ge råd i aktuella arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor, stödja och följa praktisk FOU med inriktning mot förbättring av arbetsmiljön, samt verka för att antalet arbetsolyckor och arbetsrelaterad ohälsa minskar. TMA har träffats löpande under verksamhetsåret.

SÄKERHETSDAGEN

Säkerhetsdagen är en återkommande aktivitet där TMA, genom att sprida information, ser till att det finns en god kunskap om arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor hos medlemsföretagen. Våren 2022 genomfördes en Säkerhetsdag för chefer och skyddsombud.

Programmet handlade om belastningsergonomi, handintensivt arbete, ledarskap vid distansarbete, hjärnvänlig arbetsmiljö samt ett hälsofrämjande ledarskap.

Foto: Mediaspjuth. Daloc.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Det viktigaste som hände under 2022 var otvetydigt två verkliga genombrott för TMF:s långsiktiga påverkansarbete, dels beslut om att införa högskolebehörighet på gymnasieskolans yrkesprogram men även att arbetsmarknadens behov ska styra planering och dimensionering av gymnasieskolans utbildningsutbud.

Sedan gymnasiereformen 2011 har vi sett hur antalet studerande på gymnasieskolans yrkesprogram sjunkit, och för trätekniska utbildningar har nedgången varit katastrofal. I undersökningar och i dialog med skolor och elever har det tydligt framgått att den enskilt viktigaste orsaken till nedgången har varit uppfattningen att yrkesprogram ger färre valmöjligheter senare i livet. TMF har därför drivit frågan om högskolebehörighet sedan gymnasiereformen. 2018 ledde våra påverkansinsatser fram till en proposition, som dock inte bifölls i riksdagen. Ett fortsatt påverkansarbete, riktat mot dåvarande regering och gentemot övriga riksdagspartier, ledde till att reformen slutligen röstades igenom i februari 2022.

När det gäller arbetsmarknadens inflytande på dimensionering och planering har processen varit – om möjligt – ännu längre. Sedan

början av 1990-talet har gymnasial utbildning styrts av elevernas val. Eftersom det har varit lätt att locka elever till billiga program som det samhällsvetenskapliga och ekonomiprogrammet har gymnasial yrkesutbildning utarmats sedan dess. Även i detta fall fanns initialt ett motstånd från såväl SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) som flera riksdagspartier. Genom ett målmedvetet påverkansarbete lyckades vi glädjande nog lotsa reformen genom riksdagen.

Under 2023 kommer ett självklart fokus vara att följa upp implementeringen av dessa reformer och säkerställa att de mynnar ut i en stärkt kompetensförsörjning för Sveriges trä- och möbelindustri.

PROJEKT

2022 avslutades även projekten för att ta fram kompetensstandard och validering för trähusindustriarbetare respektive produktionstekniker.

Under 2023 lanserar vi företagsutbildning kopplade till våra valideringsmodeller i samverkan med Träcentrum.

Foto: Mediaspjuth.

Henrik Smedmark
Ansvarig kompetensförsörjning

Ekonomiska kriser är ofta startskottet för att åtgärda brister som dolts i goda tider.”

Vad var det viktigaste som präglade 2022 inom ditt område?

– Inledningen av 2022 präglades fortfarande av corona. Men efter nästan två år av pandemi kändes framtidsutsikterna ganska goda. Sedan kom den 24 februari. Tankarna går naturligtvis främst till Ukrainas folk. Samtidigt påverkar Rysslands invasion även jobb-relaterade frågor. Hur skulle ekonomin och arbetsmarknaden påverkas av att inflationen når nivåer som vi inte sett på nästan 30 år? Hur påverkas den offentliga förvaltningen som är viktig för företagets kompetensförsörjning? Samtidigt var det mycket som gick vår väg. Högskolebehörighet på gymnasieskolans yrkesprogram röstades igenom efter många års lobbyarbete.

– Vi såg hur en omsvängning var på väg kring att ge arbetsmarknadens behov en större påverkan på utbudet gymnasial utbildning, vilket röstades igenom precis innan riksdagen stängde för sommaren.

Vad ser du fram emot 2023?

– Mycket av 2023 kommer att präglas av att följa upp de reformer som klubbades igenom under 2022. Detta sker i en utmanande ekonomisk konjunktur där stora delar av vår industri drabbas hårt av framför allt höjda räntor men även minskad framtidstro hos många konsumenter.

– Samtidigt är ekonomiska kriser ofta startskottet för att åtgärda brister som dolts i goda tider. Hur kan systemen för kompetensförsörjning och kompetensutveckling stärkas? Många reformer tar lång tid från tanke till genomförande. Det är därför viktigt att både arbeta i nuet och samtidigt se ganska långt fram i tiden. Vilka reformer kommer vi att behöva de kommande tio åren för att stärka kompetensförsörjningen?

Klickat och klart

Att få golv att hålla ihop utan spik eller lim är sensationellt. Det är också en uppfinning som lagt grunden för ett företag som snart är ett av världens största inom golvindustrin. På Välinge Innovation verkar idéerna aldrig sina och man formligen sprutar ur sig patent.

TEXT: HÅKAN LÖVSTRÖM
FOTO: LARS DAREBERG

Det är kanske inte så konstigt att ett av Sveriges mest innovativa företag har startats i idylliska Viken. Det är här på den skånska västkusten som även seriefiguren Skalman föddes, ni vet Bamses kompis som hela tiden kommer med nya smarta uppfinningar.

Rune Andreasson, som skapade Bamse, levde och verkade i Viken, norr om Helsingborg, under hela sitt liv. Nu har ortens innovationskraft tagits över av golvföretaget Välinge, som i dagsläget har cirka 3 500 patent spridda över hela världen. Lika idérik som Skalman är Välinge Innovations grundare Darko Pervan som startade företaget 1993.

Den här tisdagen i juni när vi besöker Välinges huvudkontor i Viken kanske man kan ana att en del av Bamses tankar kring solidaritet även finns hos Välinge. Utanför fönstret fladdrar nämligen Ukrainas flagga stolt.

– Sedan krigets början har vi sagt upp alla våra ryska kunder. De intäkter som vi fått under uppsägningstiden har vi skänkt vidare till ukrainska hjälporganisationer. Här fanns det ingen tvekan. Vi vill vara tydliga med var vi står, säger Niclas Håkansson, vd på Välinge Innovation.

Sedan är Välinge också öppna med att den ryska invasionen av Ukraina inte drabbat företaget lika hårt som många av deras konkurrenter.

– Flera andra tillverkare av trägolv har fått en stor del av sin ek från Belarus, Ryssland och Ukraina. Vi får all vår ek från Kroatien, vilket gör att vår position stärkts av skäl som vi beklagar, förklarar Niclas Håkansson.

Men för att förstå hur Välinge tagit sig till dagens framskjutna position i golvbranschen måste man också förstå hur Välinge Innovation startade. Allt började med grundaren Darko Pervans förmåga att hitta lösningar på tekniska problem. När Darko Pervan 1994 patenterade sina mekaniska lås

De klickbara golven har revolutionerat golvbranschen. Och allt startade i Välinge.

för att limfritt sätta ihop laminat- och trägolv var en världssuccé född. Låsmekanismen för klickgolv används i dag av hundratals golv tillverkare världen över. Handeln med licenser av den patenterade låsmekanismen blev grunden för Välinges stora expansion.

– Som bolag är vi sprungna ur att vi är ett teknikutvecklingsbolag, där huvudprodukten är mekaniska lås för golv. Det är så vi tagit en position på marknaden. Det är så vi är kända inom golvbranschen, menar vd Niclas Håkansson.

Välinge investerade tidigt i egen produktionsutrustning för att kunna tillverka uppstartsserier av golv med klickfunktion för sina licenstagare. Detta gjorde att licenstagarna enkelt kunde se att tekniken fungerade och att produktionsprocessen var industriell.

För cirka 15 år sedan började Välinge utveckla ett helt nytt golvkoncept som även det patenterades brett. Tekniken utnyttjar träråvaran mer effektivt än traditionella

trägolv och härdar ytan för ett mer hållbart golv. Tekniken döptes till Woodura® – skapat från de engelska orden för trä och hållbar – Wood och Durable. Det fanns ett stort intresse för den nya tekniken som Välinge nu presenterade. Men det fanns också en problematik där de andra stora golv tillverkarna även här ville se att de nya klickgolven verkligen höll vad de lovade och att det fanns ett smidigt sätt att producera då stora delar av processen var ny.

Tekniken var lika omvälvande för golvbranschen som Iphone var för mobiltillverkarna.

– Jag gjorde liknelsen att tänk om Steve Jobs kommit med sin utvecklade Iphone. Att han gick till Nokia eller Ericsson och sa att "jag har kommit på nånting helt nytt. Den är mycket smartare och bättre, jag kallar den Iphone. Det är en smartphonetelefon som kan göra mycket mer."

– Vi tror att han hade fått svårt att sälja licenser till konkurrenterna och dessutom >>

"Tekniken var lika omvälvande för golvbranschen som Iphone var för mobiltillverkarna."

få någon att ställa om sin produktion till det nya. Istället valde han att själv ta steget att lansera Iphone vilket tvingade de andra att följa efter, utvecklar Niclas Håkansson.

Det här innebar att Välinge redan från början skapade en mindre industriell produktion av klickgolv för att bevisa produkten. Det var dock fortfarande licenserna som var den stora affären i företaget. 2018 investerades det i en helt ny fullskalig produktionsanläggning för golv med yta av Woodura-tekniken, eller härdat trä som kategorin benämns.

Välinge räknar med att leverera ut cirka 4 miljoner kvadratmeter årligen ur fabriken i Viken, där en del kapacitet fortsatt kommer användas till utveckling och uppskalning av nya koncept.

Så småningom har den egna produktionen fått ta så stor plats att andra golvföretag köper upp produktion från Välinges fabrik och sätter sitt eget varumärke på förpackningen, även om majoriteten av volymen säljs under koncernens egna varumärken, exempelvis Bjelin.

En grundläggande skillnad med Woodura, jämfört med traditionell parkett, är att vi

knivskär eken i stället för att såga. Då slipper vi sågspill och det tunnare ytskiktet hårdas i produktionsprocessen vilket gör att våra ekgolv blir tre gånger hårdare och tåligare än andra, förklarar Niclas Håkansson. Dessutom kan vi med våra nya låssystem som 5G-Dry göra trägolv som är vattentåliga.

Han passar också på att berätta ett deras golv nyss varit ute på ett tålighetstest där ett golv producerat i Viken lades in på Keflaviks flygplats under en period av ombyggnad.

– Det var knappt en skråma på golvet trots cirka 15 miljoner passagerare, väskor och allt annat.

Per Nygren, som är vice vd, har varit med ända sedan 2003. Genom åren har han också kommit att jobba mycket med den kommersiella sidan kring alla de patent som Välinge har skaffat sig genom åren. Med så många patent uppstår det också tvister med konkurrenter på olika marknader. Han uppskattar att företaget varit uppe i så många som ett 50-tal rättegångar kring låstekniken. Men säger också att många löses genom förlikning.

– Det har funnits ett stort antal rättegångar

där vi använt våra patent mot intrångsgörare. Det största patentmålet vi haft de senaste tio åren är ett mål mot ett av de största bolagen i USA, säger Per Nygren som inte avslöjar några detaljer men säger att det ofta kan kosta fem till tio miljoner dollar att driva ett mål i USA.

Genom sin huvudägare Darko Pervan kontrollerar koncernen idag sin huvudråvara – ek. Ägarbolaget, Pervanovo Invest AB, har genom Bjelin d.o.o. stora långsiktiga kontrakt på råvara från ekskogar i Kroatien. Dessutom äger Välinge sina egna patent gällande både klickteknik och ytskikt. Sammantaget har man i dag ett väldigt bra läge för att ta marknadsandelar på världsmarknaden.

– De produkter vi gör och den teknik vi använder är en framtidsprodukt. Vi satsar väldigt stort på att bygga upp vår kapacitet, vi satsar vidare här i Sverige och vi har en ganska långsiktig plan där vi stegvis kommer att växa upp. Nu ser vi framför oss att vi kommer att bli en av de största och kanske den allra största trägolv tillverkaren i världen. Och då med vår teknik som bas, säger Niclas Håkansson. ■

Niclas Håkansson, vd på Välinge.

Välinge ska växla upp och bli en av världens största golvtillverkare.

Genom att knivskära eken, istället för att såga den, minimeras spill.

Välinge ligger utanför Helsingborg och här har man både kontor och fabrik.

Fakta Darko Pervan:

Darko Pervan är född 1946 i Kroatien. Hans familj kom till Malmö i början på 50-talet. Efter ingenjörsexamen och ekonomiexamen vid Lunds universitet började han på 1970-talet arbeta med koncernutveckling på Svenska Tändsticks AB. Därefter gick han vidare till golvtillverkaren Tarkett och så småningom även Perstorp. Efter en avstickare till aluminiumbranschen och Gränges så ville han hitta sätt att förbättra laminatgolven. När Darko Pervan listat ut hur man kunde göra denna låsmekanism för golv var det givetvis en stor fördel med hans erfarenheter inom både innovation och industriell tillverkning. 1994 gick patentansökan igenom och Välinge Innovation startades.

En av de händelser som Darko Pervan blivit mest omskriven för var när han stoppade sitt företags planerade etablering i Klippan. Han sa att grunden för beslutet var valresultatet i 2018 års kommunalval i Klippan. Sverigedemokraterna blev största parti med 30,3 procent.

Till Helsingborgs Dagblad sa han då:

– Jag har ju själv invandrarbakgrund och 15–20 procent av våra anställda och flera chefer i Viken har utländsk bakgrund. Valresultatet kom som en chock för oss. Vem vet, om några år får vi kanske förhandla med kommunalråd som är Sverigedemokrater. Det skulle skicka fel signaler.

KOMMUNIKATION

TMF:s kommunikation strävar efter att förtydliga medlemsnyttan och åskådliggöra verksamheten genom att göra det löpande arbetet mer tillgängligt för omvärlden.

Målet är att stärka affären genom att påverka opinionen, synliggöra branschen, undanröja hinder och skapa långsiktiga förutsättningar för medlemsföretagen.

Ytterligare ett mål är att skapa förutsättningar för engagemang och samsyn i organisationen. Genom att utveckla processerna för det strategiska kommunikationsarbetet och integrera kommunikationsperspektivet i verksamheten är målsättningen att stärka TMF:s relationer med prioriterade målgrupper, få större utväxling på det kommunikationsarbete som redan görs och ytterst öka medlemsnöjdheten.

KOMMUNIKATIONSUTVECKLING

Under andra halvan av 2022 tillträdde en ny kommunikationschef med det uttalade uppdraget att stärka kommunikationskompetensen i hela TMF:s verksamhet samt att särskilt arbeta för att utveckla den externa kommunikationen av påverkansarbetet.

Parallellt pågår arbetet med en kommunikationsstrategi, inklusive en kanalöversyn för hela TMF. Regelbunden mätning och analys av samtliga kanaler har också inletts.

Arbetet har bland annat resulterat i att tidningen Trä & Möbelforum utkommer med sitt sista nummer under våren 2023, i samband med TMF:s årsmöte. Tillsammans med en innehållsbyrå arbetar vi just nu med en satsning som ska resultera i mer digitalt berättande om våra medlemsföretag, dess branscher och relevanta näringspolitiska frågor i samtliga kanaler med tmf.se som nav.

Även uppdragen för de roller som finns på avdelningen är under utveckling för att möta de behov som organisationen har. Fram till och med mitten av februari 2022 har en konsult stöttat bransch på deltid i aktiviteter som gäller webbsatsningen Boundless Swedish Design samt TMF:s insats på Stockholm Furniture Fair. Framöver kommer denna resurs ersättas av en kommunikationsresurs som likt övriga medarbetare på kommunikationsavdelningen jobbar med hela TMF:s verksamhet utifrån kommunikationsbehov.

Under slutet av 2022 har arbetet med en strukturerad verksamhetsplanering och uppföljning inletts. Insatsen leds av kommunikationschef och näringspolitisk chef och syftar bland annat till att effektivisera hur vi kommunicerar medlemsnyttan.

ARBETSGIVARSTÖD & AVTAL 2023

Utöver sedvanligt arbetsgivarstöd har kommunikationen under 2022 innehållit en ansevärd del avtalskommunikation inför förhandlingarna 2023. Under perioden har regelbundna rapporter i form av nyhetsartiklar och inlägg i SoMe publicerats samt ett förberedande arbete med en särskild avtalssida på webben.

TMF deltar också i nätverk med övriga kommunikatörer inom industrin för regelbundna uppdateringar. Fokus är återkommande medlemskommunikation med målet att medlemmarna känner sig välinformerade och kan följa relevanta delar av processen.

I samband med att antalet varsel i trähusbranschen ökat har en särskild kommunikationsinsats på tema arbetsbrist spridits i TMF:s kanaler under hösten 2022. Fokus har varit att nå ut med en guide för medlemsföretagen samt att uppmana till kontakt med rådgivningen för ytterligare assistans.

BRANSCH & NÄRINGSPOLITIK

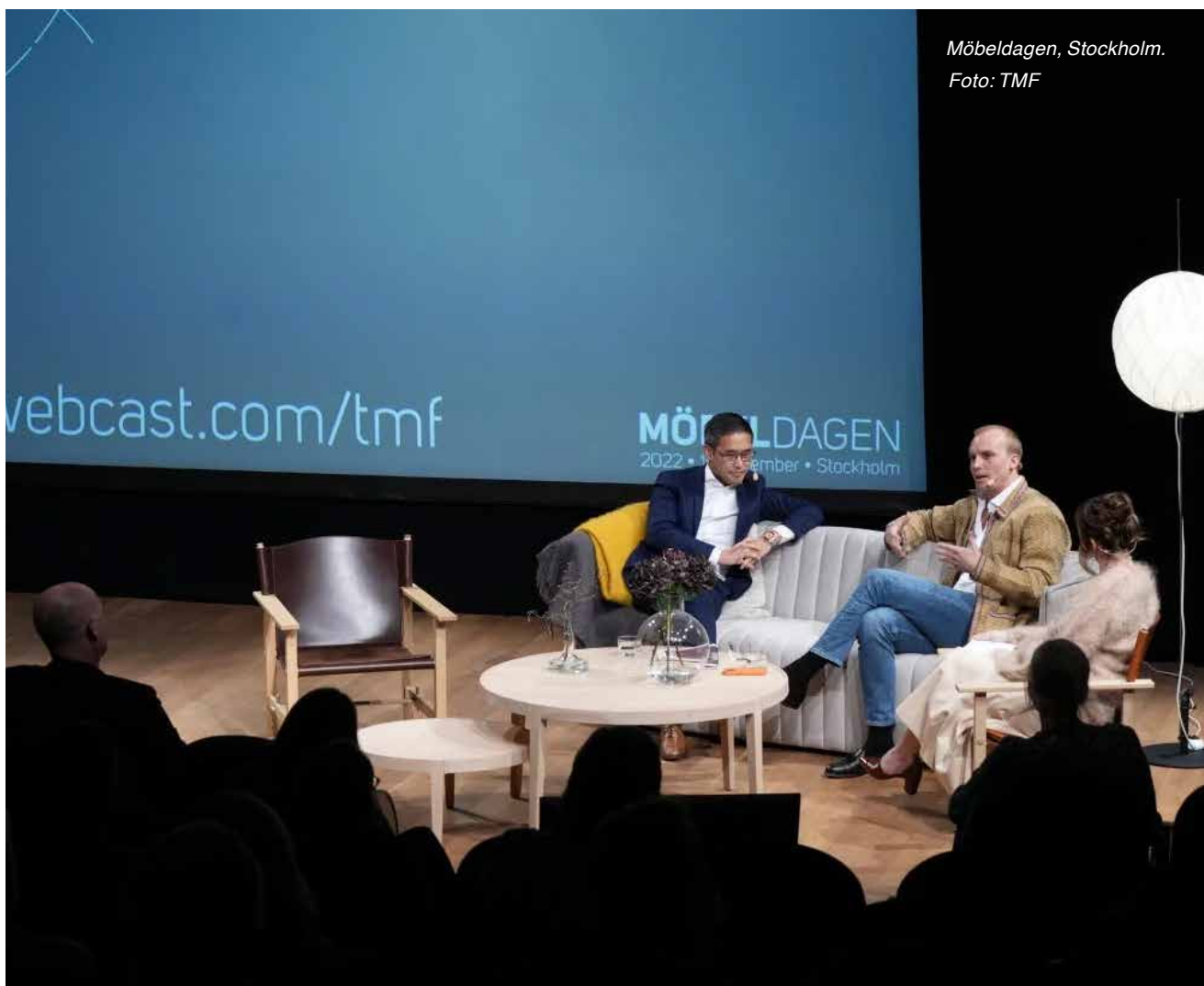
Kommunikationsavdelningen projektleder kommunikationsinsatser inom olika branschprojekt som mynnar ut i strategiskt, samordnat och proaktivt externt innehåll för TMF:s olika kanaler.

Under 2022 har det bl.a. gällt Stockholm Design Week och Stockholm Furniture Fair, TMF:s Möbeldagen (som gjorde comeback efter tre år), ett riksdagsseminarium där både bostadsministern och riksdagens samtliga bostadspolitiska talespersoner deltog samt ett webinarium om råvarupriser.

Under året har även en animerad film om behovet av fler trädgårdsstäder tagits fram. Filmen sprids återkommande i TMF:s sociala kanaler och har visats vid möten med politiker och större seminarier. Syftet med filmen, som riktar sig mot beslutsfattare, allmänhet och yrkesverksamma inom området, är att tydliggöra TMF:s policyförslag för att få till stånd fler småhus, och bidra till fler hållbara städer.

TMF:s kommunikationschef respektive näringspolitiska expert har också jobbat med kompetensutveckling av flera medarbetare på Bransch & Näringspolitik och bland annat gått igenom kartläggning av intressenter inom upphandling och hållbarhet.

Möbeldagen, Stockholm.

Foto: TMF

PROJEKT

Bild- och dokumentdatabas

Tillsammans med Grafiska Företagen och Gröna Arbetsgivare har TMF upphandlat en gemensam bild- och dokumentdatabas. Databasen ska underlätta nedladdning och bildhantering för publicering i våra olika digitala kanaler samt förbättra dokumenthantering generellt. En omfattande insats har gjorts av kommunikationsavdelningen för att samla in bilder från branschen och teckna upphovsrättsavtal. Arbetet med att uppdatera bildbanken pågår löpande. Under 2023 kommer delar av databasen tillgängliggöras för medarbetarna på TMF.

Webbutveckling tmf.se

Den 12 oktober 2022 lanserades nya tmf.se med tydligare struktur, ny design samt förbättrat sök och navigering. Nya tmf.se utgår från uppdaterade användarbeteenden för att göra det så enkelt som möjligt för besökaren att hitta relevant information. Det sker bland annat genom uppdaterad struktur för våra tjänster och vår expertis inom såväl arbetsgivarstöd som bransch- och näringspolitik.

Fokus fram till lansering har varit en arbetsgivarguide med ny funktionalitet där det blir lättare att ta del av guider och checklistor i alfabetisk ordning, samt att kunna filtrera fram innehåll baserat på

ämnen. Arbetsgivarguiden har även ett förbättrat sök och bokmärkning av sidor för att enkelt samla favoriter.

TMF:s bransch- och näringspolitiska verksamhet har också utvecklats på webbplatsen, bland annat för att lyfta fram vår branschstatistik och vårt påverkansarbete. Via olika branschgångar ges överblick över statistik, guider, blanketter samt senaste branschnytt – relaterat och anpassat för respektive område.

Boundless Swedish Design

"Boundless Swedish Design", är en digital plattform på engelska (webbplats samt Instagramkonto), som lanserades i samband med Stockholm Design Week 2022, Fokus ligger på relevanta företagscase som lyfter fram hur svensk design och svenska designföretag utmanar gränserna på olika sätt – när det gäller kvalitet, innovation, inkludering, och, inte minst, hållbarhet. Arbetet syftar till att nå en mer internationell målgrupp och innehållet kopplas till prioriterade designevent under året, där TMF och våra möbel- och designföretag närvarar återkommande. Under 2023 övergår satsningen till ännu en kanal bland övriga i löpande verksamhet.

KOMMUNIKATIONSKANALER

Webb

En stor del av TMF:s externa kommunikation, särskilt medlemskommunikation, sker via webbplatsen tmf.se. På tmf.se finns dels publik information och nyheter om TMF och industrin, dels exklusivt medlemsmaterial såsom branschstatistik, branschrapporter och en omfattande Arbetsgivarguide. Vi jobbar även med evenemangs- och kampanjsidor kopplade till våra större evenemang respektive kampanjer. Under 2022 har en särskild satsning gjorts på nyheter, som en del i att öka synlighet och medlemsnytta.

Nyhetsbrev

TMF har flera digitala nyhetsbrev, med ett centralt veckonyhetsbrev som når samtliga medlemsföretag. Detta är en viktig kanal i kommunikationen med medlemmarna med drygt 2 500 prenumeranter. Veckonyhetsbrevet innehåller bland annat aktuell information från både branschutveckling och arbetsgivarstöd, kalendarium med viktiga aktiviteter och händelser i vår verksamhet samt en sammanställning över den gångna veckans medieexponering för TMF och våra medlemsföretag. Övriga nyhetsbrev är Marknadsstatistik och Trähusnytt (1 g/månad – kopplat till statistik) samt arbetsrätt (4 ggr/år). I samband med avtalsrörelser skickar TMF även ut ett särskilt nyhetsbrev.

Sociala medier

LinkedIn fortsätter att vara den kanalen som ökar mest i form av antal följare och räckvidd och är sedan några månader tillbaka TMF:s viktigaste sociala kanal. Det är här vi primärt når ut till våra medlemsföretag, men även andra målgrupper. Kanalen ökar i antal följare med i snitt 100 följare i månaden. På Twitter får vi högt engagemang så fort vi sprider egna debattartiklar och vi får även ökad räckvidd vid de tillfällen som medarbetare delar och omnämner TMF i sina nätverk. Twitter fortsätter att vara en relativt liten kanal sett till räckvidd men dock viktig för vårt påverkansarbete med målgrupper som politiker, opinionsbildare, experter och journalister.

På Instagram fortsätter TMF:s konton att öka i antal följare och räckvidd. Särskilt stort är engagemanget under mässor och event samt när vi lyfter medlemsföretag där bilder, stilla såväl som rörligt är i fokus. Facebook är inte en kanal där våra medlemmar finns som yrkespersoner. TMF har fortfarande en sida men använder inte kanalen i lika hög utsträckning som tidigare.

Publikationer

TMF tar löpande fram olika grafiska produktioner inom bransch-, statistik- och arbetsgivarområdet, där några av dem går att ladda ner på utbudet.se – en webbplats med pedagogiskt material vars syfte är att främja samarbetet mellan skolan och näringslivet.

Inom konceptet för TMF:s ungdomskommunikation – "Framtiden är i dina händer" – uppdaterades även den årliga gymnasieguiden med samma namn inför gymnasievalet. Guiden är väldigt efterfrågad, och kopplas numera även till filmade studentintervjuer.

Trä & Möbelforum/feature

TMF:s bransch- och medlemstidning, Trä & Möbelforum, har distribuerats till medlemmar samt andra intressenter med en upplaga på drygt 5 000 ex. Trä & Möbelforum, som är delvis annonsfinansierad, har som syfte att belysa branschgemensamma frågor, lyfta strategiska företagarfrågor samt ge inblick i företagets vardag och förutsättningar genom intressanta och inspirerande reportage och intervjuer. Under hösten 2022 fattades beslut om att lägga ned tidningen och ersätta delar av dess innehåll digitalt. Projektet, med arbetsnamnet Feature 2.0, startade under slutet av 2022, för samarbete med ny innehållsbyrå.

EVENTS, MÄSSOR & WEBBINARIER

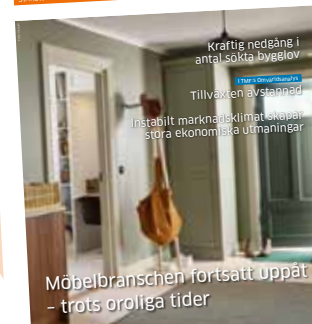
TMF arrangerade ett flertal möten, seminarier och webinarier i olika frågor under året. Vi strävar efter att involvera våra medarbetare och experter, bjuda in olika branscher och uppmärksamma frågor och ämnen ur olika perspektiv för att skapa spännande och utvecklande samtal med en tydlig målgrupp. Återkommande branschevenemang är bland annat Trähusdagarna, Möbeldagen, Stockholm Design Week och Stockholm Furniture Fair.

Foto: Shutterstock

TMF I SIFFROR

STATISTIK OM DEN SVENSKA TRÄ- OCH MÖBELINDUSTRIN | NET | APRIL 2023

TMF
TRÄ- OCH MÖBELFÖRETAGEN

TMF:S OMVÄRLDSANALYS

ANALYS OCH OMVÄRLDSANALYS I SAMBAND MED TRENDE | NET | APRIL 2023

tmf
TRÄ- OCH MÖBELFÖRETAGEN

Webbinarier

Under 2022 sände TMF flera webinarier från en egen, enklare studio samt genomförde även större sändningar med hjälp av ett externt produktionsbolag. Några exempel på genomförda webinarier är avtalskonferenser, LAS och Omställning – en reformerad arbetsrätt, samt ett om råvarupriser.

UNGDOMSKOMMUNIKATION

Kompetensförsörjning är en central fråga för våra medlemsföretag och konkurrensen om motiverad och kvalificerad arbetskraft är stor inom praktiskt taget alla områden. Samtidigt står hantverks- och industritekniska utbildningar under ständigt hot till följd av låg ansökningsgrad och kommunala besparingar.

TMF bedriver ett kommunikationsarbete för ungdomar i åldrarna 14-23 som står inför utbildningsval på olika nivåer. Vi använder främst sociala medier men även kanaler där föräldrar, som är en viktig målgrupp i sammanhanget, är närvarande. Det sammanhållna kommunikationskonceptet går under namnet "Framtiden är i dina händer" och årligen ger vi ut en gymnasieguide. (Se även gymnasieguide under Publikationer).

Under hösten 2022 har TMF:s kommunikationsavdelning tillsammans med Henrik Smedmark, ansvarig för kompetensförsörjning, påbörjat ett arbete med att ta fram en kompetensförsörjningsstrategi som ska ligga till grund för kommande kommunikationsinsatser.

Mikaela Pietrzak Kommunikatör

Vad var det viktigaste som präglade 2022 inom ditt område?

– Det har varit ett år som gått i förändringens tecken, en resa som har varit utmanande, lärorik och rolig. Att få vara med i arbetet att utforma nya arbetssätt, kommunikationsstrategier samt ro en ny webbplats i hamn är något som präglat mitt 2022. Utöver det har jag fått möjlighet att följa utvecklingen av TMF:s sociala kanaler som växer i engagemang och storlek varje månad. Det är glädjande siffror som visar att vårt innehåll engagerar och att de frågor vi driver är angelägna och skapar "buzz". På ett år har TMF fått cirka 1 000 nya följare på LinkedIn och vi växer med cirka 100 följare varje månad. Det har även varit extra kul att se ett ökat engagemang internt på TMF, där läsvärda inlägg har delats och kommenterats av våra medarbetare. Under hösten 2022 har vi även sett över innehåll i våra olika kanaler och jobbat fram nya strategier för att ytterligare målgruppsanpassa och vässa det kommunikativa arbetet. Bland de många projekt jag varit involverad i så tar jag med mig vår animerade film om trädgårdsstaden –tufft men roligt!

Vad ser du fram emot 2023?

– En fortsatt utveckling av TMF:s kommunikationsinsatser och att få nya utmaningar med att kommunicera komplexa frågor. Det innebär bland annat att fortsätta fokusera på att paketera vårt innehåll i sociala medier och testa nya format.

– TMF:s kommunikations- och påverkansarbete känns extra viktigt just nu i en tid som är utmanande för många av våra medlemsföretag. Parallellt pågår också ett oerhört spännande arbete inom hållbarhet där vi är en stark röst för våra medlemmar via Bryssel, när det tas fram nya produkt- och hållbarhetskrav för bland annat tillverkningsindustrin. Jag ser också fram emot att fortsätta följa bostadsfrågan där behovet är stort, samtidigt som marknaden skakar. Hur kan vi kommunikativt fortsätta hålla fanan högt i den bostadspolitiska debatten även framåt?

1 000 nya följare på LinkedIn och vi växer med cirka 100 varje månad"

BRANSCH & NÄRINGSPOLITIK

TMF:s medlemmar är företag som på ett eller annat sätt har en koppling till boende och byggande – "vi bygger och inreder Sverige". Vårt uppdrag är att stärka medlemsföretagens konkurrenskraft och verka för deras tillväxt.

Det gör vi bland annat genom att samverka i branschfrågor och företräda medlemsföretagen gentemot politiker, opinionsbildare och andra relevanta målgrupper.

NÄRINGSPOLITIK & PÅVERKAN

Arbetet med politisk påverkan och opinionsbildning är en huvuduppgift för TMF. Målet är att tillföra och sprida kunskap om våra branscher, att undanröja befintliga hinder såväl som att identifiera potentiella nya hinder samt att lyfta fram möjligheter – för en stark trä- och möbelindustri.

TMF:s påverkansarbete sker genom möten med beslutsfattare och politiker på riks- och kommunal nivå, medialt samt via olika sorters samverkansgrupper. Internationellt verkar TMF via de europeiska branschorganisationerna Cei-Bois, EFIC, EuroWindow, FEP samt EFV.EU, och de beslut som fattas i Bryssel, har successivt fått en allt större betydelse för TMF:s medlemsföretag vilket resulterat i att vi har en ökad närvaro i Bryssel.

BOSTADSPOLITIK

2022 var ett intensivt år med otaliga debattartiklar och presentationer av för bostadsbyggandet viktiga frågor. Frågan kring en ökad variation i stadsplaneringen och trädgårdsstaden som koncept har återkommande lyfts fram, där kommunal stadsplaneringsfokus på kvantitet har ställts mot de förtjänster som ett varierat byggande med fokus på småhus skulle medföra. Glädjande nog kom vi även i mål med att en animerad film om trädgårdsstaden – "Gör plats för fler småhus i Sverige".

TMF har under året haft flertalet möten med politiker på både riks- och kommunal nivå i folkvalda samtliga partier. Utöver engagerade medlemsföretag i framför allt styrgrupperingen har TMF vidareutvecklat samarbetat med ett flertal organisationer, däribland

GS-facket, LO, Byggföretagen, Villaägarna m.fl. Andra bostadspolitiska aktiviteter har varit deltagande på seminarium i Almedalen, samt en rapport om ökande byggherrekostnader. TMF publicerade även ett bostadspolitisktprogram under 2022, 'Politik för ett ökat småhusbyggande'. Programmet lyfter ett stort antal frågor som gynnar både småhus- och fler-bostadshusbyggande gällande regler, finansiering, marktillgång mm. Senare delen av året flyttade fokus för att hantera och kommunicera frågor relaterade till den i tilltagande lågkonjunkturen. TMF har starkt bidragit till att få politiker att förstå vidden av situationens allvar och det har medfört dialog med SKR centralt, regioninitiativ samt enskilda kommuner.

ENERGI

2022 har varit utmanande med kraftigt höjda energipriser, vilket påverkat företagets lönsamhet och ökande krav på främst byggnaders energiprestanda. De höga energipriserna har medfört ett betydligt ökande intresse för mer energieffektiva produkter och lösningar för byggande. Under hösten och vintern har TMF lyft fram hur industrin påverkas av en otillräcklig energiförsörjning. Vi har frekvent kommenterat utvecklingen i media, tagit fram positionspapper samt besvarat remisser på regeringens förslag när det gäller elstöd till företag. I frågan som fortsätter att vara minst lika aktuell under innevarande år har TMF tagit höjd med kunskapshöjande webinarium för medlemmar.

KLIMAT OCH MILJÖ

I mars 2022 kom lagförslaget Ecodesign for Sustainable Products som inbegriper krav på ecodesign och digitala produktpass. ESPR-lagstiftningen är en del av the Green Deal som är EU:s färdplan för att bli klimatneutralt 2050. Kommissionen vill mana fram en resurseffektiv, cirkulär och klimatneutral industri genom lagstiftning. Det är främst tre delar av the Green Deal som berör trä- och möbelindustrin: att industrin ska verka för en cirkulär ekonomi, att man ska bygga och renovera energi- och resurseffektivt samt att omställningen ska finansieras genom taxonomin.

Kommissionen har identifierat möbelindustrin som en av de första produktkategorierna som kan komma att ingå i en första

omgång av ESPR-lagstiftningen. Därför har TMF samverkat med såväl Svenska Näringsliv som EFIC för att bevaka och påverka lagstiftningsarbetet. TMF har under året träffat flera representanter för EU-parlamentet där våra synpunkter framförts - bland annat rörande villkor för SME samt att krav som ställs måste vara relevanta och ändamålsenliga.

Utöver möbelindustrin kommer samtliga TMF:s medlemsföretag på sikt att beröras av såväl ecodesignkrav som produktpass och detta arbete har därför hög prioritet.

Både på EU-nivå och nationellt lär det komma ytterligare lagförslag som TMF, tillsammans med andra intressenter, bevakar och påverkar.

OFFENTLIG UPPHANDLING

Under 2022 har vi fortsatt vårt påverkansarbete för en bättre offentlig upphandling. Fokus har varit på insatser för att kravställa på ett sätt som driver den cirkulära omställningen i industrin. Vi uppmanar offentliga sektorers inköpsfunktioner att köpa möbler baserat på kostnad över tid snarare än pris vid inköpstillfället, att ställa samma höga krav på miljö och säkerhet på såväl återbrukade som nyproducerade möbler, samt att premiera metoder som minimerar miljö- och klimatpåverkan.

RÅVARUPRISER

2022 års första sex månader kännetecknades av fortsatt höga råvarupriser som pressade såväl leveranstider som lönsamheten i trä- och möbelindustrin. TMF tog fram en branschexklusiv rapport som belyste leverantörskedjorna och tillgången på träråvaror i Europa samt lyfte industrins utmaningar och den oroväckande utvecklingen i media.

TMF:s branschutvecklingsarbete bedrivs inom ett antal branschgrupper och fokuserar framförallt på näringspolitik & påverkan, branschstatistik, export & marknad, hållbar utveckling, produktion, teknik & forskning samt nätverk & mötesplatser.

Linda Löf
Projektledare Bransch & näringspolitik
– möbler

Exportnätverket - initiativ som visar att vi blir starkare tillsammans”

Vad var det viktigaste som präglade 2022 inom ditt område?

– Vi kommer från några tuffa år med pandemi, skenande priser på material och el, hög inflation och annat. Det här har påverkat våra möbelföretag på olika sätt, i olika grad och i olika perioder. Det som aldrig har sinat dock är kämparandan och fokuset på att vi ska ta oss igenom det här och komma ut starka på andra sidan. Detta gällde i allra högsta grad under 2022, som totalt sett blev ett bra år för svensk möbelindustri. Vi kunde äntligen träffas igen, på mässor och andra mötesplatser, efter ett par års stiltje. Det gav en rejäl boost med energi till branschen. På helåret ökade både produktion och export med 11 procent så vi gick in i 2023 vid gott mod skulle jag säga.

Vad ser du fram emot 2023?

– Jag ser ett år framför mig, som går i samma anda som 2022 där vi, med gemensamma krafter, stärker branschens förutsättningar. Jag ser bland annat fram emot att fortsätta jobba för att underlätta och öka den svenska exporten av möbler. Vi kommer att djupdyka i vilka krav och certifieringar som gäller på de viktigaste exportmarknaderna – för att inte alla ska behöva lägga värdefull tid och massa resurser på detta. Här kan vi hjälpas åt. Vi har också startat upp ett arbete med en gemensam samlingsmonter på Orgatec i Köln nästa år.

– Och inte minst fortsätter det exportnätverk, som startades upp för ett år sedan, att träffas regelbundet. Till det nätverket har redan ett 50-tal personer anmält sig och man upplever en enorm styrka i att träffa branschkollegor och utbyta erfarenheter med varandra. Även här blir det så tydligt att vi blir starkare tillsammans.

– Sedan ser jag enormt mycket fram emot att besöka ett helt gäng av våra möbelföretag, för snack om hur man har det och vad som är viktigt framöver för att kunna fortsätta göra konkurrenskraftiga affärer. Det är när jag får komma ut till våra medlemsföretag som jag har det som allra bäst i mitt jobb.

BRANSCHUTVECKLING

BRANSCHSTATISTIK

Branschstatistik och löpande marknadsstatistik är viktigt för TMF:s medlemsföretag och industrin som helhet, inte minst för att visa på den träförädlade industrins betydelse samt att sprida kännedom om det aktuella konjunkturläget. Statistiken hämtas in från Statistiska centralbyrån (SCB) samt från branschens olika produktgrupper; dörrar, fönster, köksinredningar, badrumsinredningar, möbler, trappor, trähus, (småhus och flerbostadshus inklusive student- och specialboende) samt träskivor. Det sker månadsvis, kvartalsvis och halvårsvis under året och sammanställs av TMF i delbranschrapporter.

Det digitala statistiksystemet för inhämtning och publicering av statistik som påbörjades 2018 färdigställdes under 2022. Statistikrapporter för grupperna trähus, dörrar, fönster, trappor och flerbostadshus publiceras nu löpande med hjälp av formic systemet i dessa olika kategorier på månads, kvartal och halvårsbasis beroende på grupp.

Vissa delar av statistiken är publik och kan kontinuerligt följas på vår webbplats tmf.se, medan andra delar är exklusiva för medlemsföretag. Trähusstatistiken redovisas uppdelat; flerbostadshus respektive småhus. Trähusstatistiken publiceras även i nyhetsbrevet "Marknadsstatistik & Trähusnytt", en gång per månad.

TMF i siffror är en sammanställning av statistik från trä- och möbelindustrins alla delbranscher och publiceras två gånger om året, och som innehåller två delar; TMF i siffror och TMF:s marknadsrapport. Från och med 2022/2023 kommer även arbetsolyckor och arbetsskador specificeras för att mer inrikta sig på en enskild kategori per publicering, arbetsolyckor i vårumret och arbetsskador på hösten. Badrumsinredningar kommer att läggas till som en ny produktkategori i TMF i siffror under 2023, med samarbete med Prognoscentret.

TMF:s Marknadsrapport (numera *TMF:s Omvärldsanalys*) tas fram i samarbete med konsultbolaget Tyréns. Marknadsrapporten publiceras två gånger per år, oktober och april, och innehåller en

omvärldsbevakning som kontinuerligt följer ett antal indikatorer för exempelvis ekonomisk tillväxt, ränta, byggande och boende. I oktobernumret utvidgas innehållet med en fördjupad omvärldsanalys som tar upp en aktuell fråga eller ett ämne som är relevant för branschen.

Trähusbarometern publiceras två gånger per år och visar orderingång, leveranser och prognos i antal för trähus, både för småhus- och flerbostadshus. Trähusbarometern har successivt fått bredare genomslag och citeras regelbundet i media.

I samarbete med SCB tar TMF fram flera index för branschen; MT74, Kontorsmöbelindex (planmöbler, arbetsstolar och övriga möbler) samt Detaljhandelindex för möbelhandeln. SCB har i uppdatering kommit ut med att sista referensåret blir 2025 för att få tillgång till statistiken. Nytt utformande av indexhanteringen kommer diskuteras under 2023 och 2024 - framför allt kopplat till MT74.

Övriga statistiska rapporter:

- Statistik för möbler och inredning till kontor- och offentlig miljö i återförsäljarledet. Målet med statistiken är att få en bild av den totala marknaden för försäljning av möbler till kontor- och offentlig miljö i Sverige samt den totala fakturerade försäljningen.
- "Fakta om den svenska trä- och möbelindustrin" eller "Basfakta" som visar totala och övergripande siffror för trä- och möbelindustrin.. Informationen uppdateras en gång per år, och innehåller information om anställda, förädlingsvärde samt nettoomsättning.
- Trähusbranschen är en mer specifik och sammanhängande rapport kring bostadsbestånd, färdigställande och påbörjande av lägenheter, trähus och flerbostadshus för branschen som helhet. I rapporten inkluderas även medelpriser på bostäder samt mt74 index som annars inte bifogas i övriga publikationer.

EXPORT & MARKNAD

Under 2022 tog TMF nästa steg i den exportsatsning som inleddes för möbel- och inredningsbranschen 2021. Vi arrangerade

besöks-/matchmakingresor till London och Köln – i samband med London Design Festival i september och Orgatec i oktober. 12 företag deltog på respektive resa, och erbjöds skräddarsydda möten med potentiella samarbetspartners och kunder. Som medfinansierare hade vi Tillväxtverket, Svenska Institutet/Swedish Design Movement, samt regionerna Skåne, Västra Götaland, Jönköping och Kronoberg. Under året startades även ett exportnätverk, för att skapa möjlighet till dialog branschkollegor emellan. Behovet av detta har visat sig vara stort och nätverket består nu av 52 personer. Årligen genomförs fyra nätverksträffar, varav två fysiska heldagsmöten och två digitala halvdagsmöten.

TMF medverkade i regeringens program för designexport – Swedish Design Movement. Programmet innehöll en rad exportinitiativ under året, bl a en digital utställning i samband med möbelmässan Salone del Mobile i Milano.

HÅLLBAR UTVECKLING

2022 har präglats av många aktiviteter inom hållbarhet. Inte minst gäller detta en rad initiativ från EU som kommer att få stor betydelse för den svenska trä- och möbelindustrin – såsom ecodesignkrav och produktpass.

(Läs mer under Näringspolitik – Klimat och miljö).

TMF har även arbetat med EU-taxomin där flera av TMF:s branscher är berörda såsom byggande, dörrar/fönster, möbler och inredning. Här har TMF samverkat med Byggmaterialindustrierna, Svenskt Näringsliv och EFIC för att kommentera de kriterier som utarbetas. TMF anordnade ett särskilt webinarium rörande taxomin, som lockade ett 40-tal medlemsföretag. I november-2022 deltog TMF i ett seminarium anordnat av Svenskt Näringsliv där rapporten "Skapa marknadsförutsättningar för den cirkulära ekonomins framväxt" presenterades. Flera av TMF:s medlemsföretag medverkade med goda exempel. Under året har TMF:s Hållbarhetsnätverk etablerats där två träffar anordnats med tema träråvara & skogsbruk respektive EU-lagstiftning och ESPR. Nätverket samlar nu över 100 personer från fler än 70 medlemsföretag. Nätverket syftar till att bidra till medlemmarnas kompetensutveckling samt att utgöra ett nätverk där nya kontakter kan knytas.

I samband med vårens möte med temat träråvara & skogsbruk lanserade TMF broschyren Trä – vår hållbara råvara, som tagits fram i samarbete med Skogsindustrierna. Med broschyren hoppas vi att frågetecken rätas ut kring hur Sverige bedriver ansvarsfullt skogsbruk, ett långsiktigt och hållbart sätt att få fram vår hållbara och förnyelsebara råvara. TMF deltar även i en rad utvecklingsprojekt som berör hållbar utveckling: "Utökad produktpass för Möbelindustrin"; "Hållbar Interiör"; "TexChain" samt förstudien, "Kartläggning av förutsättningar för effektiv återtillverkning av möbler i offentlig miljö".

Framöver kommer TMF satsa ytterligare på hållbarhetsfrågor och i januari-2023 bildades en särskild hållbarhetsavdelning. Avdelningen omfattar nu en hållbarhetsspecialist som främst jobbar gentemot medlemsföretagen samt en hållbarhetschef som jobbar med långsiktig påverkan och EU-frågor.

Simon Imner Näringspolitisk expert

Vad var det viktigaste som präglade 2022 inom ditt område?–

– När coronapandemin äntligen började släppa greppet om världen var det många i "tyckonomin" som förväntade sig att en brakfest äntligen skulle ta vid. Festen dog dock innan den hann börja, på grund av objudna gäster i form av Rysslands olagliga invasion av Ukraina, energikrisen, kraftigt stigande inflation och nya höga räntenivåer.

– Det har varit ett år utan dess like som inte lämnat någon opåverkad. Det nya geopolitiska läget och utvecklingen på energi-marknaden har samtidigt också öppnat ett möjligheternas fönster för EU att accelerera arbetet för att bli världens första klimatneutrala region och samtidigt hjälpa medlemsstaterna att återhämta sig från pandemin.

Vad ser du fram emot 2023?

– TMF:s styrelse har beslutat att vår närvaro på EU-nivå ska öka, och jag ser fram emot att vara en del i det arbetet. Under våren 2023 tillbringar jag tre månader på Svenskt Näringslivs Brysselkontor i syfte att stärka vårt engagemang gentemot EU-institutionerna samt utöka samarbetet med våra europeiska paraply- och systerorganisationer. Lagstiftningsakter som Ecodesign for Sustainable Products, Substantiation Green Claims och Nature Restoration Law kommer ha stor påverkan på våra medlemsföretags verksamhet. Här ska vi verka för att fler förstår vilken framtidsbransch den träförädlade industrin faktiskt är.

Jag ser fram emot att vara del i en ökad EU-närvaro”

NÄTVERK & MÖTESPLATSER

TRÄHUSDAGARNA

Trähusdagarna är en mötesplats för trähusbranschen med syfte att sprida information om branschrelaterad forskning, produktutveckling och byggregler. På grund av Coronapandemin fick det årliga, populära eventet i Jönköping – ett samarrangemang mellan TMF, Rise och SmartHousing Småland – skjutas från mars till maj 2022.

MÖBELDAGEN

Möbeldagen gjorde comeback efter tre års uppehåll och arrangerades på Moderna museet i Stockholm den 15 november. Möbeldagen, som är en mötesplats och källa till kunskap och inspiration för verksamma inom möbel- och inredningsbranschen, lockade 120 deltagare.

MÄSSOR

Stockholm Furniture & Light Fair (SFLF) och Stockholm Design Week (SDW) 2022 vecka 6 ställdes in pga pandemin och i stället genomfördes SDW vecka 36. TMF beslutade att arbeta fram och lansera ett koncept; Boundless Swedish Design, som är ett digitalt och internationellt koncept med syfte att synliggöra och stärka svensk möbel- och inredningsindustri. Vecka 17 genomfördes Nordbygg på Stockholmsmässan efter uppehåll under pandemin. Mässan arrangeras vartannat år, jämna årtal. Nordbygg är Nordens viktigaste mässta för byggsektorn och många av TMF:s medlemmar ställer ut. TMF var på plats hela veckan. Vecka 35 arrangerades Trä- och Teknikmässan i Göteborg, efter uppehåll under pandemin. Mässan genomförs vartannat år, jämna årtal. TMF är en viktig samarbetspartner och var på plats med egen monter samt deltog i seminarieprogrammet för Wood-fusion-scenen.

PRODUKTION

TMF:s produktionsnätverk genomförde en träff hösten 2022 och besökte då ASSAR Innovationsarena i Skövde.

TEKNIK & FORSKNING

För att möta de ökande kraven inom framför allt, hållbarhet, har TMF ökat insatserna inom forskning, utveckling och regelverk betydligt. 2022 medverkade vi i 20-talet projekt med en total omfattning på 70 miljoner kronor, där TMF bidrar med 2 miljoner årligen samt ett manår i egen tid. Projekten har initierats i nära samverkan med medlemsföretagen - för att nå hög industriell relevans och fungera som stöd i företagets omställningsarbete mot ökad hållbarhet.

Sex av projekten har varit olika forsknings- och utvecklingsprojekt kring ökad energieffektivitet i byggnader. FoU-arbetet har dessutom haft fokus på minskade klimatavtryck och en ökad grad av cirkularitet. Dessutom deltog 13 företag inom kök- och bad i ett forskningsprojekt om EPD-verktyg för att höja kunskapen och få vägledning. I steg två togs olika EPD-verktyg och erbjudanden fram för branschgrupperna. Påverkansarbete, utbildningsinsatser och analysarbete har genomförts under året och TMF har nu flera erbjudanden kring EPD:er för våra medlemmar.

2022 deltog även TMF i en förstudie tillsammans med en rad andra intressenter för att utveckla forskningen inom möbler och inredning. Förstudien har fått medel för att gå vidare. TMF deltar i standardiseringsarbetet för samtliga produktgrupper.

BRANSCHGRUPPER

Dörrar och fönster

Frågor som fått stort fokus i styrgruppen för dörrar och fönster är den globala standarden GTIN (Global tTrade Item Number) och EPD (miljövarudeklaration). En arbetsgrupp har bl a jobbat med att ta fram en rekommendation för GTIN till dörrar/fönster. Under året har ett pilotprojekt pågått avseende EPD-generator för dörrar/fönster i samarbete med IVL.

Andra frågor som diskuterats i gruppen är eBVD, revidering av Byggproduktförordningen (CE-märkning) och Boverkets byggregler. TMF svarade även på ECHA:s konsultation om att förbjuda Propiconazole som aktiv substans i träskydd. Svaret togs fram i samverkan med övriga nordiska branschorganisationer samt EuroWindowdoor.

Kök & Bad

Kök & Bad-gruppen och dess styrgrupp har under 2022 drivit flera projekt, bland annat

GTIN, EPD, Säker Vatten och branschkvalitet. Man har även genomfört workshops gällande ökade krav kring hållbarhet samt ett större arbete på grund av den nya konsumentlagstiftningen. Lagförändringen medförde utbildningsinsatser och nya avtal samt köpdorders.

Möbler

Fokus för diskussionerna i gruppen har varit mässor och mötesplatser – bland annat inför Stockholm Furniture Fair och Stockholm Design Week, som fysiskt äntligen kunde genomföras 2023 efter två års uppehåll.

Andra stora frågor 2022 var immaterialrätt, offentlig upphandling samt exportsatsningen. (läs mer under Export & Marknad).

Trappor

Fokusfrågor har under året varit Boverkets byggregler samt montage och garantier

kopplade till entreprenadavtal. Det har även pågått ett pilotprojekt avseende EPD-generator för trappor i samarbete med IVL.

Trägolv

Gruppen har varit vilande under 2022.

Trähus

TMF har under året haft flertalet möten med politiker på både riks- och kommunal nivå i folkvalda samtliga partier. Utöver engagerade medlemsföretag i framför allt styrgrupperingen har TMF vidareutvecklat samarbetat med ett flertal organisationer, däribland GS-facket, LO, Byggföretagen och Villaägarna m.fl.

Inom ramen för TMF Trähus bedrivs även en tilltagande aktivitet i hållbarhetsfrågor och de krav som EU-initiativ har börjat formulera. TMF är även engagerat i ett stort antal forskningsprojekt.

Robin Ljungar
Hållbarhetschef

Stundande lagförslag från EU som får stor betydelse för TMF:s medlemsföretag”

Vad var det viktigaste som präglade 2022 inom ditt område?

– Intresset och engagemanget rörande hållbar utveckling ökar stadigt och 2022 var inget undantag. Utan tvekan var en av de största händelserna under 2022 Rysslands oprovocerade invasion av grannlandet Ukraina. Vid sidan av att Ryssland begår brott mot folkrätten och gör sig skyldiga till övergrepp och urskillningslöst mördande av civila så har det även stor inverkan på den hållbara utvecklingen med stor belastning för miljön med utsläpp av gifter och föroreningar som kommer vara kvar långt efter att kriget tagit slut.

– I den andra vågskålen ligger den nu framtvingade omläggning av Europas energipolitik. En fjärdedel av EU:s energimix utgörs av naturgas och cirka 40 procent av den gasen har importerats från Ryssland. EU-kommissionen menar att det är viktigare än någonsin att driva på arbetet med omställningen av EU:s ekonomi. Att uppnå den cirkulära och klimatneutrala ekonomin är centralt för att skaka av sig beroendet av Ryssland. När Europas största ekonomi Tyskland accelererar sin omställning kan vi förvänta oss tekniska framsteg som annars hade tagit betydligt längre tid. I Sverige har vi sett kraftigt ökande kostnader för el och energi vilket delvis beror på kriget men även på grund av att svensk energiförsörjning har blivit extra känslig till följd av storskalig nedläggning av den planerbara och fossilfria baskraften.

– Vidare finns ett stort orosmoln rörande cementförsörjningen kommande år trots den tillfälliga förlängningen av Cementas tillstånd att bryta kalk på Gotland. Vi ser även att det svenska skogsbruket och träråvaran är ifrågasatta både nationellt och från EU.

Vad ser du fram emot 2023?

– Under 2023 kommer sannolikt flera lagförslag från EU att klubbas genom som får stor betydelse för TMF:s medlemsföretag.

– Det kanske viktigaste initiativet från Bryssel är den kommande förordningen Ecodesign for sustainable products (ESPR), vars främsta delar rör krav på ecodesign och produktpass. EU-kommissionen menar att det inte finns någon heltäckande uppsättning krav som garanterar hållbara produkter på EU:s inre marknad, samtidigt som man vill att hållbara produkter ska bli norm inom unionen.

– Kommissionen vill mana fram en klimatneutral, resurseffektiv och cirkulär ekonomi genom lagstiftning vilket vi nu ser i och med införandet av ESPR. Man har pekat ut ett antal produktgrupper som ska ingå i en första omgång av lagstiftningen och här lyfts bland annat möbelindustrin fram. Detta innebär att TMF har stort fokus på lagstiftningsprocessen. Under 2023 kommer EU-parlamentet och rådet att rösta om den horisontella och övergripande ESPR-lagstiftningen, som sedan kommer att följas av delegerade akter där produktspecifika krav kommer att tas fram inom ramen för så kallade Ecodesignforum.

– Alla TMF:s företag kommer att underkastas långtgående lagkrav på såväl hur produkter ska designas som att omfattande information ska tillgängliggöras i digitala produktpass.

Gemla fastnar inte i det gamla

Gemla Fabrikers AB firade i fjol 160 år som företag. Historiken har en tydlig plats i materialet och hantverket och skapar en stabil grund. Men Gemla kan inte bara lita på det gamla, för att skapa en framtid för varumärket måste det traditionella utmanas – på klassiskt småländskt vis.

TEXT: STEFAN SKÖGMARK FOTO: LARS DAREBERG

CATELIN är en av Gemlas mest klassiska och robusta karmstolar, ritad av Axel Kandell 1948 till restaurang Cattelin i Stockholm.

Det känns inte så lite upproriskt när Gemlas vd och ägare, Benny Hermansson, stannar till i sin berättelse om företaget och fångar uppmärksamheten med en konstpaus: "Det kanske är så, att man inte nödvändigtvis måste basa allt trä i en möbel." Gemla är närmast synonymt med böjträ, vi drar efter andan och väntar på fortsättningen som kommer senare under vår rundvandring i fabriken.

Den småländska möbelindustrin i Diö är den med längst sammanhängande historia i Sverige, 160 år. Här finns traditioner, men de har skapats av många generationer nytänkare.

Den senaste att ta över rodret på detta skepp som kommer lastat med, och delvis tyngt av, historia är även det en smålänning – men en som har rört på sig, inte bara över sockengränsen utan bortom horisonten.

– Jag är en säljare, en marknadsförare. Ibland är det möbler, andra gånger handlar det om bilar eller hotellupplevelser. Jag gillar att upptäcka hur flöden ser ut, hitta eventuella proppar och åtgärda det som kan hindra kunden från att ta ett köpbeslut, säger Benny Hermansson.

Fabrikens lokaler i Diö är närmast att likna vid "Tomtens julverkstad". Här ser vi inga självkörande truckar eller Asea-robotar. Däremot finns det många maskiner och arbetsstationer som är organiskt utvecklade och byggda på plats. Hantverket dominerar.

Benny Hermansson är övertygad om att Gemlas väg till framgång är unik och attraktiv design som gärna får kännas tidlös och klassisk – i kombination med hög nivå på hantverksdetaljer och kvalitet.

Han är väl medveten om Gemlas tradition med böjträ, men menar att risken finns att

Benny Hermansson,
vd på Gemla.

designen underkastas tekniken i stället för att vara en hjälp och ett verktyg till den som ritat möblen. Om man ska basa en detalj på möblen så ska man först ha ställt sig frågan varför den ska böjas?

– Design, detaljerna i hantverket och att produkterna är miljövänliga, naturliga och gjorda i hållbara material – det är de som är de viktiga bitarna för att vara aktuell och attraktiv i dag. Man måste vara relevant för sin tid genom att titta framåt och vara lyhörd för vad som är på gång, säger Benny Hermansson.

Under åren har han och familjen bott mycket utomlands. När barnen började bli

stora, i princip vuxna, hade de själva hittat sin svenska identitet och ville bo hemma – i Sverige.

– Jag vill bo nära mina barn och därför flyttade vi också hem till Sverige och valet föll på Stockholm.

Egentligen är inte Benny Hermansson en typisk hemvändare, det har bara råkat bli så. Han är på plats i fabriken någon gång i månaden och då bor han hemma hos sin pappa i en stad några mil från Diö.

Göran Widing hade några år tidigare förvärvat Gemla och inlett arbetet med att utveckla sortimentet för det anrika, men

ganska kantstötta, företaget. Inte minst tog man kontakt med duktiga formgivare som skapade nya möbler, nya produkter. Gemla tog in formgivare som Jonas Bolin, Front, Lisa Hilland och Mats Theselius.

För sex år sedan blev Benny tillfrågad av en gemensam kompis om han kunde hjälpa Gemla med varumärke och försäljning. Benny blev intresserad och köpte in sig. Det började ganska snart att hända saker.

Till att börja med var siffrorna inte så bra, men det har rättat till sig.

– Vi gjorde för många olika saker. När vi begränsade oss och fokuserade på färre grejer gick det bättre.

Benny Hermanssons erfarenheter som säljare och marknadsförare är naturligtvis viktiga. Han har rest till London otaliga gånger för att sprida kunskapen om Gemla. >>

"Man måste vara relevant för sin tid genom att titta framåt och vara lyhörd för vad som är på gång."

Stolsproduktionen rymmer ett stort inslag av hantversksarbete.

I mer än 160 år har Gemla haft produktion. Nu är det basat trä som är specialiteten, dvs böjträ.

I USA finns möblerna representerade i New York, Los Angeles, Chicago och Miami. Även europeiska marknader börjar få upp ögonen för Gemla, inte minst Tyskland.

Stockholm är mycket betydelsefullt i Sverige för en möbeltillverkare. Gemla kan inte sälja sina produkter till världen genom att sitta stilla i fabriken i Diö. Det är i huvudstaden många arkitekter har sin utgångspunkt och många av projekten med en lite bättre budget hamnar hos Stockholmsbyråerna. Blir en arkitekt förtjust i en viss möbeltillverkare så kan det ha stor betydelse för hur ordergången kommer att se ut.

– Gemla har saknat en plats där arkitekter och deras kunder kan prova våra möbler och diskutera lösningar och färgsättningar med oss. Och eftersom vi inte hade en miljon på banken för att kunna finansiera en sådan lokal, så var vi tvungna att hitta en annan lösning, säger Benny Hermansson.

Så föddes konceptet Gemla studio och vinbar. Det är en visningsstudio på dagarna

där kunder kan titta på, prova och diskutera möbler. På sen eftermiddag växlar lokalen om till att bli en vinbar. Den gemensamma nämnaren är hantverket, både för möblerna och maten.

– Det finns en tydlig koppling mellan hur vi ser på maten, vinet och restaurangmiljön och jag tror att det har varit en viktig faktor. I slutet av 2021 fick vi priset som årets vinbar vilket är fantastiskt skojigt säger Benny Hermansson.

När Benny Hermansson talar om Gemlas historia finns både värme och stolthet i orden.

– Man har vågat prova olika saker. Det tillverkades leksaker när det fanns en marknad för det och när den rörliga filmen kom under tidigt 1900-tal såg Gemla en möjlighet att möblera de nya biograferna. Det blev jättestort under några år.

Företaget har också gjort bandyklubbor, hockeyklubbor – i stort sett allt av trä, till och med gevärskolvar.

FAKTA: Gemla uttalas [jɛmla]

GRUNDAT: 1861 som Svenska Leksaksmagasinet. Bytte namn till Gemla Leksaksfabrik 1866 när man flyttade sin verksamhet till Gemla i Småland. 1884 flyttade man till närliggande Diö, där man fortfarande verkar under namnet Gemla Fabrikers AB.

SPECIALITET: Basat trä, även kallat böjträ. Massivt virke ångbehandlas och böjs till former. När möbeltillverkningen tog över anlätades namnkunniga formgivare som Gunnar Asplund, Carl Malmsten med flera. Även i dag använder företaget kända formgivare.

ANTAL ANSTÄLLDA: 14.

De första 160 åren har innehållit många ekonomiska toppar, men också en hel del dalar. Gemla har alltid landat på fötterna och överlevt. Med småländsk envishet har man hittat sätt att ta sig vidare även om det ibland har varit knepigt.

Benny Hermansson har en ödmjukhet inför historien, men är tydlig med att han är mycket mer intresserad av nutiden och framtiden. Han formulerar själv frågan som han sedan försöker att besvara: Vad är rätt och relevant i dag och vad krävs av ett svenskt hantverksföretag för att man ska kunna överleva 2022?

– När jag kom in i företaget för sex år sedan inledde vi med att göra en omfattande miljöinventering och bytte genomgående till hållbara naturmaterial. Därefter satsade vi på flera nya spännande formgivarsamarbeten.

Benny Hermansson betonar att det är viktigt att ha något som sticker ut och som särskiljer sig från det övriga på marknaden. Designen ska vara lätt att tycka om och ta till sig.

I dag är hållbarhet ett generellt honnörsord. Benny poängterar att det är komplext.

– På svenska innehåller ordet två betydelser – att det är hållbart rent konstruktionsmässigt, att det inte går sönder, men också att det är tillverkat på ett ansvarsfullt sätt. Engelska "sustainability" är ju lite smalare. Där missar man ju "durability" som ju handlar om hur lång livslängden är. Det tycker jag att vi lever upp till och det är också det som vi får mycket uppskattning för nu. Våra produkter är så hållbara att de är värda att renovera. En stor del av vår verksamhet är faktiskt renovering, säger Benny Hermansson.

Möblerna blir så hållbara – i ordets alla bemärkelser – att de bildar ett cykliskt förlopp och skickas tillbaka till fabriken när de börjar bli lite trötta. Där renoveras de till nyskick och sänds tillbaka ut till föreläsningssalar, väntrum, matsalar och hotellbarer.

Rimligtvis är det också hållbar ekonomi – med en småländsk touch. Och – för framtiden. Gemlastolar. ■

Stolen NORDIC. Formgiven av Sami Kallio & Jakob Thau 2018.

MEDARBETARE 2022-2023

David Johnsson
Vd

Jakob Andrén
Marknadsanalytiker

Gustaf Edgren
Projektledare Bransch & näringspolitik – trähus

Jesper Ekström
Företagsrådgivare/
regionsansvarig Örebro

Cecilia Ask Engström
Chef Bransch & näringspolitik

Anna Freij
Förhandlingschef

Therese Frostmark
Projektkoordinator
Bransch & näringspolitik

Sandra Furtenbach
Projektledare Bransch & näringspolitik
– inredning och möbler

Carina Gisler
Administratör inom
Arbetsgivarstöd

Susanne Glas
Företagsrådgivare/
regionsansvarig Umeå

Martina Hallgren
Projektledare Bransch & näringspolitik – dörrar, fönster, trappor och trågolv

Alexandra Hernadi
Kommunikationschef

Ingela Hult
Medlemsadministratör

Simon Imner
Näringspolitisk expert

Anna-Lena Johansson
Företagsrådgivare/
regionsansvarig Jönköping
och Västra Götaland

Linda Lagerström
Hållbarhetsspecialist

Robin Ljungar
Hållbarhetschef

Linda Löf
Projektledare Bransch & näringspolitik – möbler

Jacob Mougnot
Förhandlare/
arbetsrättsjurist

Tina Nordenbrink
Chefsjurist

Daniel Peterson
Regionchef & förhandlare

Mikaela Pietrzak
Kommunikatör

Anders Rosenkilde
Chef teknisk utveckling,
adj. professor i
konstruktionsteknik

Åsa Samuelsson
Rådgivare – arbetsmiljö

Henrik Smedmark
Ansvarig för
kompetensförsörjning

**Helène Backvik
Svensson**
Vd-assistent

Cecilia Uhler
Redaktör

Christina Villa
Förhandlare

Ambjörn Wahlberg
Företagsrådgivare/
regionsansvarig Malmö

Maria Wigbäck
Företagsrådgivare/
regionsansvarig Växjö

Personer som avslutat sin anställning under 2022/första halvåret-2023:
Gustaf Fritz, Sophie Hammarskjöld och Yvonne Identeg.

2022–2023

STYRELSEN

ORDFÖRANDE

1. Claes Hansson

Styrelseordförande Götenehus Group AB
claes.hansson@gotenehus.se

VICE ORDFÖRANDE

2. Johan Jonsson

Vd Drömtrappor AB
johan.jonsson@dromtrappor.se

LEDAMÖTER

3. Henric Fransson

Vd Ballingslöv AB
henric.fransson@ballingslov.se

4. Frida Scherdén

Vd Eksjöhus AB
frida.scherden@eksjohus.se

5. Jonas Hernborg

Vd Elitfönster AB
jonas.hernborg@elitfonster.se

6. David Johnsson

Vd TMF
david.johnsson@tmf.se

7. Robert Petersson

Vd Kinnarps AB
robert.petersson@kinnarps.se

8. Malin Hedlund

Vd Sätters Snickerifabrik
malin.hedlund@sattersnickerifabrik.se

9. Marcus Westdahl

Vd EFG Furniture Group AB
marcus.westdahl@efg.se

10. Johan Magnusson

Vd, AB Gustaf Kähr
johan.magnusson@kahrs.com

Valberedning

Magnus Efraimsson

Vd Vedum Kök & Bad AB
magnus.efraimsson@vedum.se

Peter Mossbrant

Vd Derome Hus AB
peter.mossbrant@derome.se

TMF ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2022

Trä- och Möbelföretagen
Org nr 802003-5773

Grafiskt utförande av originalet.

<u>Innehåll</u>	<u>Sida</u>
Förvaltningsberättelse.....	1
Resultaträkning	3
Balansräkning	4
Noter.....	6

Styrelsen och verkställande direktören för Trä- och Möbelföretagen får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2022. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (Tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

INFORMATION OM VERKSAMHETEN

Trä- och Möbelföretagens (TMF) är en arbetsgivar- och branschorganisation för den svenska trä- och möbelindustrin. Förbundet är medlem i Föreningen Svenskt Näringsliv. Förbundets ändamål är att samla och stärka svensk trä- och möbelindustri, att tillvarata medlemmarnas gemensamma intressen i arbetsgivarfrågor, branschrelaterade och näringspolitiska frågor samt att företräda medlemmarna i frågor av gemensamt intresse inför statsmakten, myndigheter, andra organisationer och internationella organ. Förbundets uppgift är också att tillvarata branschspecifika intressen för grupper av medlemmar, förutsatt att dessa intressen inte står i strid med förbundets övriga ändamål.

Förbundets serviceverksamhet utförs av Arbio AB, ett bolag som samägs med Grafiska Företagen, Gröna Arbetsgivare och Föreningen Sveriges Skogsindustrier. Föreningen har sitt säte i Stockholm.

FRÄMJANDE AV FÖRENINGENS ÄNDAMÅL

Under året har verksamheten efter det att Covid-19 pandemin avklingat återgått i mer av ett normaltillstånd. Förbundets ändamål har under året främjats genom att sedvanlig medlemsservice i form av rådgivning, förhandling och hjälp i processer tillhandahållits TMF:s medlemsföretag.

Den digitala infrastrukturen har uppgraderats och möjligheten att producera och sända eget material väsentligt förbättrats. Under året har dessutom en ny webbplats lanserats. Under året har stor kraft lagts på rådgivning och stöd till följd av den ekonomiska nedgång som framförallt drabbat förbundets bostads- och byggmaterialproducerande medlemmar.

Kombinationen av vikande konjunktur, stigande inflation och stigande energipriser har slagit hårt mot stora delar av medlemskåren och har föranlett ökade informations- och stödinsatser från förbundet. Frågan kring energipriserna har föranlett aktivister både i egen regi- och tillsammans med medlemsföretag.

Arbetet i de produktspecifika grupperna där de olika branscher TMF företräder samverkar har fortsatt och regelbundna möten har genomförts mellan förbundets ordförande, VD samt ordföranden i respektive produktgrupp.

Förbundet har även tillhandahållit ett omfattande utbildningspaket för sina medlemmar i syfte att höja och fördjupa kompetensen i olika viktiga frågor.

TMF:s styrelse har förklarat att EU-frågorna fortsatt skall vara en av förbundets prioriterade frågor och detta har också återspeglats i TMF:s arbete i form av ökad närvaro i Bryssel, en förbättrad struktur samt ett ökat engagemang i föreningens europeiska medlemsorganisationer.

Näringspolitiskt har TMF haft stort fokus på, för medlemsföretagen, viktiga frågor som ökad export med genomförda exportresor, en bättre fungerande offentlig upphandling samt ett ökat byggande. TMF har under verksamhetsåret också fortsatt att fokusera på miljö- och hållbarhetsområdet samt märknings- och certifieringsfrågor. De senare är frågor som sannolikt kommer att behöva prioriteras fortsättningsvis. Påverkansarbetet har intensifierats under året med omfattande kontakter med politiker och beslutsfattare på olika nivåer. Förbundet har i dag en grundmurad och stark position i dessa frågor och anlitas här ofta också som expertorganisation av bland andra Svenskt Näringsliv.

Fortsatta satsningar har gjorts i kompetensförsörjningsfrågan i syfte att underlätta för företagen att rekrytera dagens och morgondagens arbetskraft samt att säkerställa kvaliteten i utbildningarna. TMF har under året flyttat fram positionerna haft stor och ökande synlighet i media, såväl tryckt som digital, samt andra viktiga plattformar för att lyfta branschens budskap. Inom ramen för samverkan i Svenskt Näringsliv har även insatser gjorts för att främja företagandet och förbättra villkoren för företag.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Föreningens styrelse följer löpande eventuella risker kopplat till den säkerhetspolitiska utvecklingen i Europa och Rysslands invasion av Ukraina.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Inga händelser efter räkenskapsårets slut bedöms påverka föreningens ekonomiska ställning.

FLERÅRSÖVERSIKT

	2022	2021	2020	2019
Medlemsavgifter	1 192	1 104	1 109	1 100
Antal medlemsföretag	665	662	661	665
Antal anställda i medlemsföretagen	27 860	27 108	27 311	28 352
Resultat efter finansiella poster	-6 185	10 902	14 478	10 900
Soliditet (%)	94,2	92,9	95,2	94,9

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	<u>Fria reserver</u>	<u>Årets resultat</u>	<u>Summa eget resultat</u>
Belopp vid årets ingång	198 961	2 991	201 952
Disposition av föregående års resultat:	2 991	-2 991	0
Årets resultat		-8 864	-8 864
Belopp vid årets utgång	201 952	-8 864	193 087

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	NOT	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Verksamhetens intäkter			
Medlemsavgifter	1	1 192	1 104
Övriga intäkter		0	65
Summa verksamhetens intäkter		1 192	1 169
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader		-18 376	-16 742
Summa verksamhetens kostnader		-18 376	-16 742
Verksamhetsresultat		-17 184	-15 573
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	2	11 655	24 800
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		13	1 675
Räntekostnader och liknande resultatposter		-669	0
Summa resultat från finansiella poster		10 999	26 475
Resultat efter finansiella poster		-6 185	10 902
Bokslutsdispositioner		-430	-3 150
Resultat före skatt		-6 615	7 752
Skatt		-2 249	-4 761
Årets resultat		-8 864	2 991

Balansräkning

BALANSRÄKNING	NOT	<u>2022-12-31</u>	<u>2021-12-31</u>
Tillgångar	1		
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i intresseföretag och gem. styrda företag	3	10 525	10 525
Andra långfristiga värdepappersinnehav	4	94 524	88 853
Summa anläggningstillgångar		105 049	99 378
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		13	4
Aktuella skattefordringar		1 910	0
Övriga fordringar		367	873
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		228	128
Summa kortfristiga fordringar		2 518	1 005
<i>Kortfristiga placeringar</i>		111 334	102 821
<i>Kassa och bank</i>		12 700	40 703
Summa omsättningstillgångar		126 552	144 529
SUMMA TILLGÅNGAR		231 601	243 907

BALANSRÄKNING	NOT	<u>2022-12-31</u>	<u>2021-12-31</u>
Eget kapital och skulder	1		
Eget kapital			
Balanserat kapital		201 951	198 961
Årets resultat		-8 864	2 991
Summa eget kapital		193 087	201 952
Obeskattade reserver	5	31 604	31 174
Avsättningar			
Avsatt för pensioner och likande förpliktelser		218	232
Summa avsättningar		218	232
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 703	1 457
Skulder till intresseföretag och gem. styrda företag		4 385	6 654
Aktuella skatteskulder		563	902
Övriga skulder		1	1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		40	1 535
Summa kortfristiga skulder		6 692	10 549
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		231 601	243 907

Noter

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i den ideella föreningen. Medlemsavgifter intäktsförs vid inbetalning från medlem.

Anläggningstillgångar

Andelar i intresseföretag och gem. styrda företag

Som intresseföretag betraktas de företag som inte är dotterföretag men där föreningen direkt eller indirekt innehar minst 20% av rösterna för samtliga andelar, eller på annat sätt har ett betydande inflytande. I föreningens bokslut redovisas andelar i intresseföretag till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Placeringar i värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas långsiktigt har redovisats till sina anskaffningsvärden. Varje balansdag görs bedömning om eventuellt nedskrivningsbehov.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Inkomstskatter

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggand transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas i eget kapital.

NOT 2 RESULTAT FRÅN ÖVRIGA VÄRDEPAPPER OCH FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Erhållna utdelningar	4 626	4 970
Resultat vid avyttringar	8 216	21 140
Förvaltningskostnader	-1 186	-1 310
Summa	11 655	24 800

NOT 3 ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG OCH GEM. STYRDA FÖRETAG

	<u>2022-12-31</u>	<u>2021-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärden	10 525	10 525
Utgående redovisat värde	10 525	10 525
 Utgående redovisat värde	 10 525	 10 525

1) Möbelfakta Sverige AB (556067-2924), 24 500 st aktier vilket motsvarar en andel om 49%.
Värde 25 Tkr.

2) Arbio AB (5560067-2924), 6 750 st aktier vilket motsvarar en andel om 25%. Värde 10 500 Tkr.

Fördelning av resultat i Arbio AB.

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Intäkter	66 599	55 662
Kostnader	-66 085	-56 592
Rörelseresultat	514	-930
 Finansnetto	 65	 54
Bokslutsdispositioner	1 031	130
Årets skatt	-407	82
Årets resultat	1 203	-664
 Ingående ackumulerat resultat	 5 231	 5 895
Årets resultat	1 203	-664
Utgående ackumulerat resultat	6 434	5 231

NOT 4 ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Innehav	Ansk. värde	Ansk. v. (föregående. år)	Bokfört Värde	Bokf. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn. v. (föreg. år)
Långfristiga värdepappersinnehav						
Noterade aktier	94 524	(88 853)	94 524	(88 853)	143 904	(171 780)
Summa innehav	94 524	(88 853)	94 524	(88 853)	143 904	(171 780)

	<u>2022-12-31</u>	<u>2021-12-31</u>
Förändring av långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	88 853	88 416
Investeringar under året	33 183	20 482
Försäljningar/avyttringar	-27 512	-20 045
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	94 524	88 853
 Utgående bokfört värde	 94 524	 88 853

NOT 5 OBESKATTADE RESERVER

	<u>2022-12-31</u>	<u>2021-12-31</u>
Periodiseringsfond tax. år 2017	0	3 200
Periodiseringsfond tax. år 2018	4 544	4 544
Periodiseringsfond tax. år 2019	3 100	3 100
Periodiseringsfond tax. år 2020	6 130	6 130
Periodiseringsfond tax. år 2021	6 500	6 500
Periodiseringsfond tax. år 2022	7 700	7 700
Periodiseringsfond tax. år 2023	3 630	0
	31 604	31 174

NOT 6 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Inga händelser efter räkenskapsårets slut bedöms påverka föreningens ekonomiska ställning.
Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

Styrelsens underskrift

Datum som framgår av styrelsens elektroniska underskrifter

Claes Hansson
Ordförande

Johan Jonsson

Henric Fransson

Robert Peterson

Marcus Westdahl

Jonas Hernborg

Malin Hedlund

Frida Scherdèn

Johan Magnusson

David Jonsson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av min elektroniska underskrift.
Grant Thornton Sweden AB

Marcus Jonasén
Auktoriserad revisor

Till föreningsstämman i Trä- och Möbelföretagen
org.nr 802003-5773

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Trä- och Möbelföretagen för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Trä- och Möbelföretagens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisions sed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2021 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 1 april 2023 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Styrelsen och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att upplösa föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsen och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i år redovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsen och verkställande direktörens förvaltning för Trä- och Möbelföretagen för år 2022.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsen och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt stadgarna.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.
Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm, enligt datum som framgår av elektronisk signering.

Grant Thornton Sweden AB

Marcus Jonassén

Auktoriserad revisor

BOX 55525, 102 04 STOCKHOLM • TEL 08-762 72 50 • E-POST INFO@TMF.SE

